

DARBININKAS

Vol. XC, Nr. 10 (44)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Spalis - October 2005

92-sis Lietuvos Vyčių metinis suvažiavimas

Priešseiminė išvyka

Lietuvos Vyčių 90-sis metinis suvažiavimas vyko š.m. rugpjūčio 7-14 d. Wyndham Pittsburgh Airport viešbutyje, Pittsburgh, PA. Anksčiau atvykusiems seimo dalyviams rugpjūčio 8 d., trečiadienį, buvo suruošta įdomi išvyka. Važiuodami tramvajumi (*trolley*), aplankėme Šv. Antano koplyčią, esančią Troy Hill, Pittsburgh universiteto mokslo katedrą, (*Catedral of Learning*) ir Heinz istorijos centrą.

Šv. Antano koplyčia buvo statoma Belgijos kilmės turtingos šeimos nario kun. Suitbert Mollinger lėšomis ir pastangomis. Koplyčia dedikuota 1883 m. birželio 13 d., per Šv. Antano šventę. Čia yra kun. Mollinger privatus

ispūdingas rinkinys - virš 5,000 šventųjų relikvijų, brangiausia iš jų yra Šv. Antano relikvija, kuri padėta ant Šv. Antano altoriaus. Centrinėje koplyčioje užrašyta: "Čia šventieji ilsisi ramybėje". Taip pat yra iš medžio drožinėtos (iš Vokietijos) natūralaus dydžio kryžiaus kelių statulos; virš jų vitražai, atvežti iš Europos. Šalia koplyčios dovanų kioskas ir kun. Mollinger muziejus.

Aplankėme Pittsburgh universiteto mokslo katedrą, kur randasi įvairių tautybių kambariai/klasės. Šios 26 klasės - tai Pittsburgh miesto įvairių tautinių organizacijų dovana universitetui. Klasės yra suprojektuotos įvairių amžiaus, stiliaus ir architektūros - klasikinės, romanų, renesanso

(nukelta į 8 psl.)

92-tojo suvažiavimo dalyviai

Visos nuotraukos R. Juškaitės-Švobienės

Kauno Rotušės aikštėje prie tarpdiecezinės kunigų seminarijos rugsėjo 25 d. buvo atidengtas paminklas vyskupui Motiejui Valančiui. Kaip pranešė Kauno savivaldybė, skulptoriaus Leono Žuklio sukurto keturių metrų aukščio paminklo atidengimo ceremonija prasidėjo mišiomis, kurias aukėjo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, buvo dedamos gėlės prie vyskupo kapo-kriptos Arkikatedroje bazilikoje. Atidengus paminklą, apie M. Valančių pasakojo knygos apie žemaičių vyskupą autorius Juozas Jasaitis, dainavo Vytauto Didžiojo bažnyčios kamerinis choras "Cantate Domino". Kaip BNS yra sakęs Kauno vicemeras Adolfas Antanas Balutis, iš šlifuito granito iškaltą skulptūrą miestui už savo lėšas padovanojo JAV gyvenantis 83 metų gydytojas Rimvydas Sidrys. "Jis sumos nepasakė, tačiau, mano žiniomis, skulptūros vertė turėtų būti ne mažesnė kaip 150 tūkst. litų", - sakė A. A. Balutis. Žemaitijos vyskupas M. Valančius (1801-1875) kovojo dėl lietuvių išsaugojimo, propagavo blaivybę, steigė parapijines mokyklas, kuriose buvo mokoma lietuviškai, rūpinosi lietuviškų raštų leidimu ir platinimu. M. Valančius parašė apysaką "Palangos Juzė", apsakymų rinkinius vaikams, taip pat religinių ir istorinių veikalų. Vyskupo vykdomą gimtojo krašto kultūrinimo ir dorinimo darbą nutraukė po 1863 m. sukilimo Lietuvą užgriuvusios represijos, lietuvių kalbos vartojimo vietoje įstaigos ir lietuvių spaudos uždraudimas. Nuo 1864 m. caro valdžios įsakymu vyskupas turėjo gyventi Kaune. Nepasiduodamas rusų valdžios spaudimui, M. Valančius gynė tautą ir katalikų bažnyčią nuo rusinimo, organizavo Tilžėje lietuviškų leidinių spausdinimą ir slapta jų platinimą Lietuvoje. **BNS**

R. Juknevičienė ragina Geteborge pristatyti parodą apie partizaninį lietuvių judėjimą. Seimo opozicinį Tėvynės sąjungos frakcijos narė Rasa Juknevičienė pasipiktino Kultūros ministerijos sprendimu Geteborge knygų mugėje nebeeksponuoti parodos apie partizaninį judėjimą Lietuvoje. Kultūros ministrui Vladimirui Prudnikovui adresuotame laiške parlamentare paragino persvarstyti parodos eksponavimo klausimą ir nurodyti, "kokie pareigūnai buvo atsakingi už parodos "Karas po karo" sužlugdymą". "Mes, nukentėję nuo sovietinės okupacijos, turėtume būti suinteresuoti baigti plėstyti "geležinę uždangą", kuri, kaip pasirodo, vis dar gali egzistuoti, - laiške ministrui pabrėžė R. Juknevičienė. - Tuo labiau, kad su didžiuliu pasisekimu ši paroda prieš porą metų apkeliavo Daniją ir šios parodos apie lietuvių rezistenciją pageidavo patys švedai". Kaip šiomis dienomis pranešė žiniasklaida, Kultūros ministerija, oficialiai apie tai neinformavusi, atsisakė Švedijos mieste Geteborge vyksiančioje knygų mugėje eksponuoti Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGRTC) parengtą parodą "Karas po karo". Šioje parodoje, skirtoje specialiai užsienio žiūrovams, pasakojama apie Lietuvos antisovietinį partizaninį judėjimą. Geteborge mugėje planuojamas ne vienas seminaras ir diskusija rezistencijos tema, o ši paroda esą turėjo tapti papildoma iliustruojančia medžiaga. LGRTC buvo parengęs parodos katalogą (Geteborge mugės rengėjai finansavo papildomą parodos katalogo tiražą) ir kitą reikiamą medžiagą - diskusijų temas, papildomą informaciją. Vien pačios parodos parengimas esą kainavo apie 10 tūkst. litų. "Paroda "Karas po karo" Švedijoje galėjo būti eksponuojama ne atsitiktinai, - teigiama R. Juknevičienės rašte. - Skandinavių domisi šia tema, kuo teko įsitikinti man pačiai, nes esu Tarpparlamentinių ryšių su Šiaurės Europos šalimis grupės narė, keletą metų teko tai grupei vadovauti. Tai patvirtina ir žinios, kad pačių švedų iniciatyva buvo parengta ir švedų kalba išleista legendinio Lietu-

vos partizano Juozo Lukšos-Daumanto prisiminimų knyga "Partizantai", kurios 10 tūkstančių egzempliorių tiražas buvo labai greitai išpirktas, ir dabar švedai jau rengia papildomą knygos leidimą". Konservatorė teigė negalinti patikėti žiniasklaidoje pateikta informacija ir tuo, kad "15-taisiais Lietuvos nepriklausomos valstybės gyvenimo metais dar gali būti suinteresuotųjų nuslėpti nuo pasaulio sovietinių okupantų piktadarystės ir mūsų tautos pasipriešinimo kovą".

Elta

Viename iš gražiausių sostinės baroko architektūros paminklų - Šv. Kotrynos bažnyčioje baigiami išorės tvarkymo darbai ir jau pradėtas interjero atkūrimas. Iki žiemos planuojama įrengti bažnyčios apšildymą ir toliau vykdyti vidaus tvarkymo darbus, kurių eiga priklausys nuo finansavim. Bažnyčios interjerui atkurti - vidaus inžineriniams tinklams, naujai apšvietimo, vėdinimo ir šildymo sistemai įrengti, grindims sutvarkyti, altorių, vargonų, sienų tapybos, augsavimo atkūrimo darbams - reikės desimties milijonų litų. Šv. Kotrynos bažnyčioje prieš 30 metų pradėti restauravimo ir remonto darbai vyko su pertrūkiais. Per tą laiką dėl prastos apsaugos sunyko didesnė dalis turtingo bažnyčios interjero dekorų. Vilniaus arkivyskupijos kurija sostinės savivaldybei bažnyčią išnuomojo 20 metų. Vilniaus savivaldybė bažnyčios fasadą ir vidaus remontui bei šalia esančio Stanislovo Moniuškos skvero atnaujinimui šimet skyrė 2 mln. Lt. Vilniaus gatvėje stovinti Šv. Kotrynos, dar vadinama benediktinių, bažnyčia, po gaisrų buvo atstatyta 1743 m. vėlyvojo baroko stiliumi. 1812 m. prancūzai bažnyčioje buvo įrengę sandėlį, o vienuolyne - ligoinė. Antrojo pasaulinio karo metu ir po jo bažnyčia ir vienuolynas smarkiai nukentėjo, dingo daug vertingų meno kūrinių. Sovietinių laikotarpiu bažnyčia priklausė Vilniaus dailės muziejui, joje buvo įrengtas sandėlis, vienuolyno patalpose - įstaigos ir butai. Pastaraisiais metais vasaros laiku bažnyčioje vyksta muzikos koncertai ir šiuolaikinės dailės parodos.

Elta

Šv. Pranciškus Asyžietis mūsų laikams

Apie kai kuriuos šventuosius kalbėti ir juos suprasti yra lengviau, kadangi jie lyg ir telpa į kasdienišką įvaizdį. Bet apie kitus kalbėti ir juos suprasti yra tikrai nelengva, kadangi jų asmenybės, darbai ir palikti įspaudai peržengia ne tik kasdienišką ir istorišką, bet ir lakios vaizduotės rėmus. Toks šventasis yra Pranciškus Asyžietis, kurio vardadienį minime spalio 4 d.

Pranciškus gimė 1181 m. Italijoje, Asyžiaus mieste. Jo motina Pika buvo prancūzė, o tėvas Pietro Bernardone buvo italas, pasiturintis kilimų ir audinių pirklys. Siekdamas iškilaus riterio vardo, paauglys Pranciškus savanoriu stojo į kariuomenę. Deja, jo kariškio karjera pasibaigė Asyžiaus – Spoleto mūšyje. Jis buvo sunkiau sužeistas ir paimtas į nelaisvę. Tėvo iš nelaisvės išpirktas, Pranciškus ilgai sirgo namie. Tame laikotarpy Pranciškaus dvasioje vyko didžiulis lūžis. Pasveikęs, jis paliko viską, ką turėjo, net ir tėvų namus. Jis atsisakė visko, ką mėgo ir pradėjo naują gyvenimą – svetimą ir nesuprantamą gyvenimą.

Į tokią gyvenimo kaitą greičiausia nemažą įtaką bus padarę du įvykiai. Vienas buvo šis: San Damiano bažnyčioje kryžius prakalba į Prancišką ir jam duoda dvynį uždavinį: „Eik ir atstatyk mano namus!“ Tą paliepimą pradžioje Pranciškus supranta klaidingai, manydamas, kad tai dangaus paliepimas atstatyti San Damiano bažnytėlę. Antras įvykis: Pranciškus kely susitiko raupsuotąjį ir, verčiamas kažkokio impulso, jį pabučiuoja. Tą įvykį minėdamas, pats Pranciškus rašo, kad matyti raupsuotuosius jam visada buvę šlykštu, bet po šio susitikimo, kas jam buvę koku, tas jam dabar „pavirto kūno ir sielos saldybe“. „Ir po to, - rašo Pranciškus, - ilgai netrukus, aš mečiau pasaulį“.

Suprantama, kad steigiant ordinus, vienuolijas ar šiaip religinius vienetus, tie įvykiai buvo iš anksto planuojami ir jiems detališkai ruošiamasi: rašomos bendro gyvenimo taisyklės arba regulos, parūpinamos gyvenvietės, nustatoma veiklos sritis ir veiklos būdai ir kt. Su Pranciškaus ordino steigimu nieko panašaus nebuvo. Iš viso, Pranciškus neturėjo minty ko nors steigti – nei ordino, nei ko nors kito!... Ta mintis jam buvo visiškai svetima. Jis ne tik nebuvo pramatęs broliams gyventi patalpų, bet ir jis pats neturėjo vietos, kur galvą priglausti. Naujo broliuko paklaustas, kur jam miegoti, Pranciškaus atsakymas greičiausia buvo toks: va, šianakt miegosime šiame tvartelyje. Jei visi nesutildysime, miegosime pakaitom. Kurio nors kito paklaustas, kokį jam rūbą vilkėti, Pranciškaus atsakymas buvo labai paprastas: ką vilki, vilkėk ir toliau. Paklaustas, kokį darbą jam dirbi, Pranciškaus atsakymas visiems buvo tas pats: jei tas darbas,

kurį dirbai iki šiol nesipriešina Evangelijai, dirbk jį ir toliau. Ką mes šiandien valgysime? Valgysime ką užsidirbsime, o jei nebus gana, elgetausime, eidami nuo durų iki durų...

Keistas vyras buvo Pranciškus. Kaip liudija biografas, pvz., pats pirmasis jo biografas Celano, kai kurie žmonės jį laikė valkata, keistuoliu ar net tiesiog idiotu. Basas, nuplyšęs, ir išbadėjęs ėjo gatvėmis, skelbdamas Evangeliją, kviesdamas į atgailą, giedodamas psalmes ir šaukdamas: „Kodėl meilė nemylima, kodėl meilė nemylima!...“

Bet kas nuostabu ir nesuprantama yra tai, kad iš to

keistuolio ėjo kažkokia jėga. Rikiavosi jauni vyrai apie Prancišką kažkokios nesuvokiamos traukos vedami. To meto šaltiniai rašo, kad nepraslinkus nė dvylikai metų po Pranciškaus išėjimo į gatves, pirmajame brolių susirinkime, taip vadinamoje kapituloje, Porciunkulėje, Italijoje, dalyvavo daugiau negu 4,000 brolių, suplaukusių ne tik iš pačios Italijos, bet ir iš Vokietijos, Britanijos, Ispanijos, Portugalijos, Čekijos, Bulgarijos, Kroatijos ir kitų kraštų. Šaltiniai rašo, kad 13-jo amžiaus pabaigoje, maždaug 60 metų po Pranciškaus mirties, visas 3 pranciškonų šakas kartu sudėjus (pranciškonus, kapucinus ir konventualus), ordino marių skaičius siekė 65,000. istorijos bėgyje ordinas Bažnyčiai davė 55 paskelbtus šventuosius, 125 palaimintuosius, tūkstančius kankinių misijų kratuose ir 6 popiežius. Kronika sutinka, kad abiejų Lietuvos krikštų (1251 ir 1386 m.) misionieriai bus buvę pranciškonai, greičiausiai iš Vokietijos ar Čekijos.

Bendruomenei sparčiai augant, Pranciškus jau turėjo paruošti gyvenimo taisykles. Jis parašo dvi regulas. Roma jas abi atmets, kadangi jos vien tik Šv. Rašto citatos. Roma nori praktinių davinų, struktūros ir vidinio gyvenimo nuorodų. Pranciškus to negali suprasti. Juk Šv. Rašte aiškiai pasakyta, kaip reikia gyventi!... Niekas to nebegali geriau pasakyti, kaip kad yra pasakęs mūsų Išganytojas. O jo broliai juk nieko kito nenori, kaip tik užlaikyti Evangeliją – Kristaus nuorodas. Kodėl tai būtina išsakyti beveik kažkokioje nesuprantamoje legalistinėje kalboje?... Pranciškui buvo patarta paimti pavyzdžių senąsias ir Bažnyčios aprobuotas regulas, kaip pvz. Šv. Augustino, Šv. Benedikto ar Šv. Bernardo. Bet nei viena iš jų neatitiko Pranciškaus minties. Pagaliau po ilgų brolių ir Romos įtikinėjimų, padedant kardinolui Hugolinui (vėliau išrinktam popiežium Grigaliu IX), Pranciškus sutiko parašyti tretįjį regulos bandymą. Ta versija buvo paprasta,

(nukelta į 19 psl.)

APIE LSSR KGB VYKDYTĄ SLAPTĄ POKALBIŲ KONTROLĘ

Gintaras ŠIDLAUSKAS

Sovietinės okupacijos metais LSSR MGB–KGB gana plačiai naudojo specialią operatyvinę–techninę priemonę – telefoninių pokalbių ir garso kontrolę, kai slapta būdavo prisijungiama prie tiriamo asmens naudojamo ryšio ar įrengiama speciali pasiklausymo technika patalpoje siekiant gauti informacijos agentūrinei–operatyvinei veiklai vykdyti.

Sovietų Sąjungos mastu pasiklausymą vykdė SSRS KGB Operatyvinė–techninė valdyba.

1945 m. kovo mėn. suformuotą LSSR NKGB B skyrių sudarė literos M (telefonai) ir literos N (mikrofonai) grupės, baigtos formuoti 1945 m. rugpjūčio mėn. Šis skyrius įrengdavo klausymosi ir kitokią sekimo aparatūrą sekamuose objektuose (įstaigų kabinetuose, kalėjimų kameroose, kt.). B skyrius vėliau funkcionavo LSSR MGB struktūroje. LSSR MGB sričių valdybose veikė B poskyrius arba B grupė.

1953 m. B skyriaus funkcijos atiteko LSSR KGB 2-ajam specialiajam skyriui. Analogiškai LSSR KGB miestų skyriuose (Klaipėdoje, Kaune) veikė 2-asis specposkyris.

Slaptą pokalbių pasiklausymą nuo 1959 m. rugpjūčio mėn. vykdė tuo metu įsteigto LSSR KGB Operatyvinio–techninio skyriaus (OTO – rus. “operativno–techničeskij otdel”) 2-asis poskyris. Jame dirbo kariniai, operatyviniai ir specpaskirties vertėjai, operatyviniai ir specpaskirties kontrolieriai, operatyviniai įgaliotiniai, inžinieriai, vairuotojai, mašininkės. Poskyriui nuo 1959 iki 1991 m. pasikeisdami vadovavo du lietuviai ir rusas.

LSSR KGB Operatyvinio–techninio skyriaus 2-ajame poskyryje 1959 m. rugsėjo 05 d. – 1991 m. lapkričio 30 d. laikotarpio dirbo maždaug 150 kadrinių darbuotojų, iš jų apie 100 moterų.

Kaune, kuriame gyveno nemažai buvusios nepriklausomos Lietuvos Respublikos valstybės veikėjų, buvusių sovietinių lagerių politinių kalinių, šią priemonę vykdė LSSR KGB Kauno miesto skyriaus operatyvinis–techninis poskyris. LSSR KGB rajoniniams poskyriams šiuose veiksmuose talkino LSSR KGB Operatyvinio–techninio skyriaus darbuotojai. Kaunui artimuose rajonuose, pavyzdžiui Prienuose, kur KGB poskyrio kurį laiką nebuvo, 1971 m. tiriant kunigo Juozapo Zdebskio veiklą, slaptą pasiklausymą vykdė LSSR KGB Kauno miesto skyriaus operatyvinis–techninis poskyris.

Dar vienas pavyzdys: 1958 m. tiriant diversijos faktą geležinkelyje, slaptą pokalbių pasiklausymą Tauragėje vykdė LSSR KGB Klaipėdos miesto skyriaus 2-asis specposkyris.

KGB organizuodavo antisovietiniame pasipriešinime ir pogrindyje aktyviai veikusių, kovoje už nepriklaus-

somybės atkūrimą dalyvavusių asmenų (pasipriešinimo dalyvių, rezistentų, kunigų, vienuolių, buvusių nepriklausomos Lietuvos valstybės iškilių asmenų, radikalių politinių organizacijų narių, su išvardintais žmonėmis palaikančių ryšius gyventojų, kitų priešiška sovietinei valdžiai veikla įtariamųjų) slaptą pokalbių pasiklausymą. Tai atsispindi minėtų asmenų operatyvinio patikrinimo, stebėjimo, ištyrimo, sekimo byloje.

Lietuvos ypatingajame (buvusiame KGB) archyve yra išlikusios tokio pasiklausymo išklotinės, suvestinės. Pavyzdžiui, pasiklausant kas vyksta buvusio Lietuvos Respublikos prezidento, sugrįžusio iš sovietinių lagerių, Aleksandro Stulginskio bute buvo fiksuojami visi garsai, net juokas, pažymima, kad A. Stulginskis klausosi “Vokiečių bangos”, kitų Vakarų radijo stočių.

Nesitenkindami kratų metu paimtais įkalčiais ir per tardymus išgautais duomenimis, čekistai suimtų asmenų kameroose įkurdindavo kamerų agentus, o pokalbius kameroje kontroliavo dar ir pasiklausymo aparatūra.

Pasiklausymo technika buvo stacionarinė ir kilnojama. Stacionarinė buvo įmontuojama įvairiausiose vietose, net į statybines konstrukcijas. Pasiklausymo technika būdavo įrengiama patalpoje (bute, kartais – virš tiriamo asmens buto arba gretimame bute, kontroliuojamame agento), įmontuojama į telefono aparatų. KGB dokumentuose ši technika ir priemonės vadintos literinėmis, turinčiomis atitinkamus raidinius kodus. Pasiklausymo technikos įrengimas bute KGB dokumentuose vadintas literine priemone “T”.

Į telefono aparatą įmontavus spectchniką būdavo galima klausytis ir įrašinėti pokalbius telefonu bei patalpoje (ne telefonu). Įrašytų pokalbių turinys vėliau būdavo stenografuojamas, jei reikia – išverčiamas į rusų kalbą ir pateikiamas mašinraščiu specialiose suvestinėse.

Telefoninių pokalbių kontrolės aparatūrą būdavo galima pajungti prie bet kurio telefoninės linijos taško. Tam naudoti įtaisai maitinosi iš tinklo ir turėjo neribotą naudojimo terminą. Kai kurie įtaisai automatiškai įsijungdavo vos pakėlus telefono ragelį. Gauta informacija radijo kanalu būdavo perduodama į perėmimo punktą arba įrašoma į magnetinę juostelę.

Telefoninių pokalbių pasiklausymas padėdavo atskleisti, detalizuoti taip vadinamus politinius nusikaltimus, esant reikalui, patraukti juos padariusius asmenis baudžiamojon, administracinę atsakomybę, pagelbėdavo įrodinėjant jų tariamai nusikalstamas veikas. Tokiu būdu gauta informacija būdavo naudojama ir kompromitacijos tikslais.

Slaptą pasiklausymą KGB naudojo siekiant išsiaiškinti ir kriminalinius nusikaltimus.

Aktyviai būdavo pasiklausoma užsienio turistų, atvykstančių pasisvečiuoti išeivių.

Lietuvoje tuo metu buvo populiarus įsitikinimas, kad KGB pasiklauso totaliai, o dažnas pilietis patenka į slapto pasiklausymo lauką, daugelio butuose įrengta pasiklausymo aparatūra. Žmonės neretai naudojo savo pačių sugalvotas pasiklausymo neutralizavimo priemones (pavyzdžiui, uždengdavo telefono aparatą pagalve). Gal

kai kurie tokio pobūdžio vertinimai buvo perdėti, nes KGB pasiklausydavo tikslingai, o ne chaotiškai.

Tarnybinių pokalbių kontrolė kaip kontražvalgybinė priemonė buvo vykdoma ypatingo režimo objektuose, siekiant nustatyti, ar "nenuteka" slapta informacija. Tam tikslui naudotos specialios sistemos, veikiančios pagal raktinius žodžius ir leidžiančios nutraukti telefoninį pokalbį arba atskiras jo frazes ir nustatyti režimą pažeidusį abonentą. Tokia aparatūra kainavo brangiai – maždaug 200 tūkst. rublių (aštuntajame dešimtmetyje) ir buvo naudojama stambiuose gynybos pramonės objektuose, kariniuose štabuose, vyriausybines įstaigose.

Specialią operatyvinę techniką pagal KGB, MVD, GRU užsakymus gamino radijo ir elektronikos pramonės ministerijoms pavaldžios įmonės ir moksliniai institutai.

Ypatingais atvejais, sankcionavus KGB vadovybei, slapto pasiklausymo būdu gauta informacija galėjo būti legalizuojama kaip nusikalstamos veiklos įrodymas.

LSRS KGB rūmuose buvo įrengtos specialios pokalbių pasiklausymo patalpos, priklausiusios Operatyviniam-techniniam skyriui (dabar – Genocido aukų muziejaus kabinetai).

KGB vykdytas Lietuvos gyventojų pokalbių slaptas pasiklausymas dėl politinių motyvų buvo grubus žmogaus teisių pažeidimas.

Šios priemonės neteisėtas taikymas, deja, būdingas ne vien totalitariniams režimams (SSRS, VDR), ja neretai piktnaudžiaujama ir demokratinėse santvarkose. Pavyzdžiui, Europos Sąjungos piliečiai yra laimėję bylų Europos teisme, 2003 m. kovo 19 d. Prancūzijos ir Vokietijos delegacijoms skirtose patalpose aptikta moderni pasiklausymo aparatūra, tiksliau tariant, elektroninė pasiklausymo įranga surasta Briuselyje, pastate, kur vyksta Europos Sąjungos viršūnių susitikimai.

Aptariama priemonė itin plačiai taikyta šaltojo karo laikotarpiu. "Berlyno tuneliu" buvo vadinama amerikiečių ir britų žvalgybų operacija, įgalinusi perimti informaciją, perduodamą sovietų ir rytų vokiečių telefono linijomis. Operacijos metu iš Vakarų į Rytų Berlyną buvo išraustas slaptas požeminis perėjimas. Tunelis baigėsi toje vietoje, kur buvo galima prisijungti prie telefono kabelių ir klausytis Maskvos ir sovietinės karinės komendantūros, SSRS atstovybės ir VDR vadovybės pokalbių.

Kalbant kiek plačiau, reikia pastebėti, kad dabar ši priemonė šiuolaikiniame pasaulyje pritaikoma įvairiose srityse, taip pat renkant komercinę informaciją, vykdant pramoninį špionazą. Žinomas atvejis, kai Rusijoje nusikaltėliai pasiklausė saugumo tarnybos pokalbių.

Visapusiška inžinerinė-techninė apsauga nuo pasiklausymo kainuoja labai didelius pinigus. Visada atsiranda ir savamokslių mėgėjų pasiklausyti svetimų paslapčių. Juolab, kad kai kurias pasiklausymo priemones galima įsigyti legaliai. Tačiau tokios specialios aparatūros profesionalus įdiegimas ir eksploatacija brangiai atseina.

Elektroninės žvalgybos priemonės aktyviai naudojamos kovojant su tarptautiniu terorizmu. Tai liudija šios priemonės universalumą.

A. P. P. L. E. DRAUGIJA LAIMĖJO 2005 m. LIETUVIŲ FONDO STEIGĖJO Dr. ANTANO RAZMOS VARDO ŠVIETIMO PREMIJĄ

2005 m. Lietuvių Fondo steigėjo dr. Antano Razmos vardo švietimo premija skirta A.P.P.L.E. (Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui). Premijos nedaloma suma - \$25,000.

A.P.P.L.E. draugija, angliškai „American Professional Partnership for Lithuanian Education“, įsikūrė 1990m. Lietuvos kultūros ir švietimo ministro kvietimu. Jos tikslas- talkinti Lietuvos mokytojams, kuriant humanistinę švietimo sistemą, kuri atitiktų nepriklausomos demokratinės valstybės poreikius. A.P.P.L.E. savanoriai organizuoja ir įgyvendina Lietuvos pedagogų tęstinį mokymą.

Šių metų Lietuvių Fondo premijos kandidatų įvertinimo komisiją sudarė prof. habil. dr. Algirdas Grigonis, dr. Algirdas Monkevičius, Stasė Petersonienė, JAV Lietuvių bendruomenės švietimo tarybos pirmininkė Dalilė Polikaitienė ir Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras dr. Remigijus Motuzas, kuris 2005m. birželio mėn. perėmė pareigas iš atsistatydinusio komisijos nario, prof. habil. dr. Zigmo Zinkevičiaus. Komisiją pirmininkavo Lietuvių Fondo tarybos narė ir valdybos pirmininkė Sigita Balzekienė. Komisijos sprendimą patvirtino LF Taryba.

Premija bus įteikta per Lietuvių Fondo metinį pokylį, šių metų lapkričio 5d. Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte.

Lietuvių Fondo Informacija

Ruduo - grybų metas

V. Kapočiaus nuotr.

JADVYGOS MATULAITIENĖS

(1916 – 2005)

atminimui

Jadvygai Matulaitienei š. m. rugpjūčio 11 d. apleidus šį pasaulį, su jos brangia dukra Ramute, anūkais Jean-Paul ir Davin, žentu Demetrios ir visa Bagdžiūnų ir Landsbergių gimine drauge, liūdi šimtai jos buvusių mokinių, šokėjų ir tautinių šokių mokytojų. Netekome brangios mokytojos ir choreografinės, kuri mus supažindino su lietuvišku šokiu. Ji ne tik mus išmokė juos šokti, bet ir įkvėpė jausmą jais didžiuotis.

Jadvyga Meiliūnaitė - Matulaitienė gimė 1916 metais Joniškėlyje, Biržų apskrityje. Ji buvo jauniausia dvylikos vaikų šeimoje. Jadzytė buvo tik poros metų, kai mirė mama ir ją paėmė auginti vyriausioji sesuo Paulina. Jadvygai sesuo tapo "mama" o dukterėčia Birutė, beveik vienmetė, buvo jai kaip sesuo. Jau nuo mažens Jadvyga žavėjosi muzika, šokiu ir ritiminiu judesiu. Bebaigiant "Aušros" mergaičių gimnaziją Kaune, svarstė, kokią studijos šaką pasirinkti. Ją viliojo ką tik prieš porą metų, įsteigti Kūno Kultūros kursai. Išlaikius egzaminus, buvo priimta į Aukštuosius Kūno Kultūros kursus Kaune. Darbas buvo labai intensyvus, plačios apimties: buvo dėstomi ne tik įvairūs sportai, gimnastika, tautiniai šokiai, bet ir teoretiniai dalykai, kaip psichologija, anatomija ir kiti. Taip pat buvo reikalaujamas karinis pasiruošimas.

1937 metais įgydama aukštąjį mokslą baigusiujių teises ir diplomą bei kūno kultūros jaunesniojo mokytojo gimnazijos cenzą, pradėjo mokytojauti Pilviškiuose. Po dvejų metų darbo praktikos stažo jai buvo suteiktas Lietuvos Respublikos Švietimo Ministerijos kūno kultūros gimnazijos mokytojo cenzas ir teisės.

Jauna mokytoja su dideliu entuziazmu ėmėsi darbo, tą nuotaiką perdavė ir mokiniams, kurie labai noriai ne tik pamokų metu, bet ir po pamokų rinkosi sportui, ritinei gimnastikai ir tautiniams šokiams. Tarp gimnazijų vykdavo varžybos, kuriose J. Matulaitienė aktyviai reiškėsi su savo mokiniais. Mokytojaujant J. Matulaitienei teko suorganizuoti keletą sporto švenčių. Tuo metu tautinių šokių dar nebuvo labai didelis lobynas, tad į varžybas kiekviena gimnazija turėjo atvežti naują šokį; šie šokiai buvo pagrįsti kaimo žmonių surinktais prisiminimais. Tokiu būdu augo ir plito tautinių šokių skaičius.

Nuo 1935 metų lietuvių tautiniai šokiai pradėjo rasti atgarsio užsienyje. Reprezentacinės tautinių šokių grupės dalyvavavo įvairiuose tarptautiniuose festivaliuose. 1938 m. J. Matulaitienė su rinktine lietuvių tautinių šokių grupe dalyvavo Sakalų saskridyje Prahoje.

Ištekėjus už Algirdo Matulaičio, abu drauge mokytojavo Veiverių gimnazijoje. Užėjęs karas, perskyrė jauną šeimą. Su maža dukrele, sesers šeimos globoje, ieškojo saugios vietos nuo siaučiančio karo. Visi tikėjosi, kad pasitrauks iš Lietuvos tik laikinai. Karas pasibaigs ir bus saugu grįžti. Bet karo frontas vis stūmė toliau nuo Lie-

Jadvyga Meiliūnaitė - Matulaitienė

tuvos. J. Matulaitienė pirmiausia apsigyveno Wiesbadeno stovykloje, kiek vėliau Kasselyje ir Schwaebisch-Gmuende, Vokietijoje. Būdama Wiesbadene, sužinojo kad vyras žuvs.

Atsidūrę DP (*displaced persons*) tremtinių stovyklose, lietuviai tuoj ėmėsi organizuoti mokyklas, chorų, šokių grupes. Jadvyga Matulaitienė tuoj pat įsijungė į šį darbą. Lietuvių tautinius šokius teko mokyti iš atminties, nes užrašų nebuvo pasiimta. J. Matulaitienė pati kūrė šokius, naudodama liaudies dainų muziką. Gyvendama Kassely, Jadvyga Matulaitienė gilino savo mokslą studijuodama baletą ir išraiškos šokį.

1950 m. J. Matulaitienė su jauna dukrele Ramute pasiekė Amerikos krantus, apsigyveno Brooklyne kartu su dukterėčios Birutės Bagdžiūnenės šeima. Kadangi Lietuvos mokytojos cenzas nebuvo pripažintas, reikėjo ieškoti kito būdo užsidirbti pragyvenimui. Gavo darbą siuvykloje, ir taip iki 1961 m. dirbo tai vienoje tai kitoje siuvykloje. Tačiau negalėjo atsisakyti mokytojos darbo ir pamilo lietuviško šokio. Pakviesta sutiko tautinius šokius mokyti Brooklyno Tautinių šokių grupę ir juos dėstyti New Yorko Maironio lituanistinėje mokykloje. Tai ir buvo mano susi-

pažinimas su J. Matulaitiene. Mano klasė buvo pati didžiausia mokykloje: 25 mokiniai, iš kurių du trečdaliai buvo berniukų. Mes mergaitės labai laukdavom tautinių šokių pamokų, ir gailėdavomės, kad jų nebuvo kas savaitę. Su berniukais buvo kitas reikalas, jie elgėsi taip, kaip visi 11-12 metų, nenorėdami mergaitei rankos paduoti, o suktinui dar net susikabinti - tai buvo baisu. Bet J. Matulaitienė mokėjo prie jų prieiti. Kai Brooklyno Tautinių šokių grupė išsiskirstė ir J. Matulaitienė nutarė sudaryti moksleivių grupę, tie patys berniukai mieliai dalyvavo.

Po sunkaus savaitės darbo siuvelykoje, penktadienį vakarais J. Matulaitienė darbavosi su tautinių šokių grupe, o šeštadienį rytai mokė liuanistinėje mokykloje. Ruošiant kokią programą, reikėdavo ir daugiau laiko jai skirti. Įvairiems vaidinimams bei montažams čia ir Lietuvoje ji sukūrė daugybę plastikos ir išraiškos šokių. O tas kūrybinis darbas buvo atliekamas naktimis. Maironio liuanistinėje mokykloje J. Matulaitienė mokė 20 metų. Norėdama apleisti siuvelyklą ir gauti darbą įstaigoje, ji rado laiko lankyti verslo kursus, kuriuos baigus, pradėjo dirbti "American Airlines".

Vienu metu vadovavo net trim tautinių šokių grupėms: Šalia New Yorko moksleivių grupės, dar New Jersey "Rūtai" ir New Yorko Vyčių 41-mos kuopos grupei. J. Matulaitienės sukviesta, paruošta moksleivių šokių grupė išaugo į New Yorko Tautinių šokių grupę, kuri 1976 m. pasirinko vardą "Tryptinis", todėl visų mintyse "Tryptinis" ir J. Matulaitienė yra neatskiriami. Per 45 metus joje šoko šimtai šokėjų, išmoko šimtus šokių, atliko šimtus programų, - visa tai Jadvygos Matulaitienės dėka.

Buvau viena iš tų pirmųjų šokėjų New Yorko Moksleivių tautinių šokių grupėje. J. Matulaitienės entuziazmas, energija mus visus skatino kuo geriau šokti. Pirmutinieji pasirodymai buvo mokyklos renginiuose. Pirmas pasirodymas kitataučiams buvo Tarptautinėje Moterų parodoje; po to pirmo karto, kas rudenį dalyvau-

davome šioje parodoje. Kiekvienas pasirodymas buvo lygiai svarbus, vienodai buvo įdedama darbo. Dalyvaujant tautinių šokių grupėje, J. Matulaitienė ne tik mokė šokius, bet kartu mums suteikė žinių apie tradicijas ir papročius. Atliekant programas kitataučiams, kiekvienas iš mūsų buvome Lietuvos ambasadoriai. Žiurovus ne tik domino lietuviški tautiniai šokiai bet ir kraštas, iš kur tie šokiai kile.

Kad išlaikytume mūsų liaudies meną, Lietuvių Bendruomenė 1957 m. nutarė surengti masinę Tautinių šokių šventę. Nors dar mes visi buvome gimnazistai, bet ryžomės vykti į Chicago, dalyvauti šioje pirmoje šventėje. Po savaitinių repeticijų, kartu važinėjant požeminiu traukiniu namo, J. Matulaitienė pasakodavo, kokios šventės buvo Lietuvoje, tad laukėme pamatyti, ar bus kas panašaus Chicagoje. Važiavome per naktį traukiniu, kartu su "Rūtos" šokėjais. Chicagoje iš traukinio stoties tuoj pat vyko į amfiteatrą repeticijai. Pirmas išpūdis buvo niūrus, bet kai susirinko visos šokėjų grupės ir užgrojo muzika, iš karto pasidarė šviesiau ir linksniau. O sekančią dieną visi pasipuošę tautiniais rūbais išdidžiai žygiavome į areną. Tai buvo pirmas kartas... Toliau sekė antra, trečia, iki pat devintos šventės. Ir New Yorko šokėjai vis žygiavo su Jadvyga Matulaitiene priekyje. J. Matulaitienei išėjus poilsui, "Tryptinis" dalyvavo X-oje ir XI-oje šventėse, vadovaujant buvusiai šokėja Aldonai Marijošienei.

Švenčiant New Yorko Tautinių šokių grupės dešimtmetį, 1960 metais pamatėme ypatingą spektaklį. Schwaben Hall didžiulėje erdvėje pasipylė virš šimto šokėjų; tai visi kartu šoko, tai merginos, tai vieni vyrai, tai vaikai; šokiai buvo pristatomi tinkamais poezijos žodžiais ir dalis palydimi daina. Ši šokių audinių sukūrė J. Matulaitienė. Tolimesni jubiliejiniai koncertai šokėjams ir žiurovams paliko neišdildamus išpučius. Programose vis daugiau ir daugiau buvo įpinta jos pačios kūrybos:

New Yorko tautinių šokių grupė 1975 m.

L. Tamošaičio nuotr.

Dalia Minkūnaitė-Dzikiene, šio straipsnio autorė
T. Pr. Giedgaudo, OFM, nuotr.

“Per girią girelę”, “Vakaruškos”, “Grėbėjėlė”, “Botagėlis”, “Ratelių pynės” ir kiti. Tie visi koncertai buvo rengiami su nepaprastai dideliu entuziazmu ir energija.

Pasaulinėje Parodoje New Yorke 1964 m., Lietuvių Dienoje, kur dalyvavo 29 tautinių šokių grupės, vėl patyrėme Jadvygos Matulaitienės gabumus ruošiant masines programas.

Pakviesta vyriausia meno vadove 1968 m. įvykusiai trečiajai JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių šokių šventei, ji meniškai išdėstė šokius aikštėje; mūsų atlikimą pagrazindama įjungiant choras. Ruošimasis šventei pareikalavo neapskaičiuojamų valandų, daug kelionių į Čikagą. Bet savų šokėjų ji neapleido, su jais darbavosi paruošiant juos trečiajai šventei.

Po pirmosios šventės repertuaro komisija nutarė įsteigti Lietuvių Tautinių šokių Institutą, kurio tikslas buvo tirti, ugdyti ir remti lietuvių tautinius šokius ir su jais susijusius papročius, žaidimus, tautosaką, liaudies muziką, tautinius drabužius. Be to, ruošti tautinių šokių mokytojus ateičiai. Šiems tikslams įgyvendinti buvo pradėta ruošti tautinių šokių kursus bei seminarus.

Nuo 1964 m. J. Matulaitienė tapo Instituto aktyvi nare. 1973 m. ji buvo išrinkta Instituto pirmininkė. Kiekvienas JAV ir Kanados tautinių šokių mokytojas, paklaustas, kuris asmuo simbolizuoja lietuvišką tautinį šokį, pasakys: Jadvyga Matulaitienė. Ji mūsų mokytoja, patarėja, žinovė, kūrybos įkvėpėja. Tautinių šokių kursuose dėstė šokius, skaitė paskaitas. Kursų laisvalaikiu norinčius pradėjo supažindinti su jos sukurtu šokiu “Per girią, girelę”. Sužavėti tuo šokiu kursantai norėjo daugiau. Sekantį kartą mokė “Vakaruškas”; su vyrais pradėjo išbandyti įvairius šuolius, kurie kiek vėliau susidėjo į energingą vyrų šokį “Juodberilį”. Būdama Lietuvių Tautinių šokių Instituto pirmininkė, buvo atsakinga už kursų bei seminarų rengimą. Visiems mokytojams ji visuomet buvo prieinama, mielai padėdavo, patardavo. Hartfordo “Berželio”

tautinių šokių grupė buvo įsteigta dėka to, kad mano tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė mane supažindino su lietuvišku tautiniu šokiu. Man tas laikas, praleistas šokant New Yorko tautinių šokių grupėje, paliko labai malonius prisiminimus ir sukėlė norą tas žinias perduoti sekančiais kartais. Jos labai pasigedom ir visuomet pasigesime tautinių šokių kursuose. Įvažiujant į Dainavą akyse taip ir stovi miela J. Matulaitienė, pasilikus po mokytojų studijų savaitės, vaikštinėdama Dainavos keleliu pasitinkant atvykstančius šokių mokytojus. Pasigesime ir tų rytmetinių pasivaikščiojimų, kai pasidalindavo mintimis apie mūsų šokį. Prieš dešimt metų Lietuvių Tautinių šokių Instituto narių suvažiavime J. Matulaitienė buvo išrinkta garbės nare.

Jadvyga Matulaitienė visą laiką ne tik gilinosi ir rinko medžiagą apie lietuvių tautinius šokius, bet sekė įvairius leidinius apie kitų tautybių šokius ir muziką. Radus ką nors įdomaus, pasidalindavo su kitais mokytojais.

Jadvygos Matulaitienės patirties pasiprašė JAV LB Švietimo Taryba; kelis metus buvo Švietimo Tarybos narė tautinių šokių reikalams. Tuomet sudarė lituanistinių mokyklų tautinių šokių ir žaidimų dėstymo programą. Švietimo Tarybos remiama 1982 m. paruošė ir išleido “Imk į ratą” liaudies žaidimų bei ratelių rinkinį. J. Matulaitienei visuomet rūpėjo vaikų auklėjimas šokiais ir žaidimais. Pati sukūrė vaikams šokius, tarp jų “Žasėlė”, “Katinėlis”, “Grybs, grybs”. 23 metus vadovavo tautiniams šokiams Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėse Dainavoje. Labai visų mėgiama ir laukiama, ji pritaikydavo programą įvairaus amžiaus ir pajėgumo dalyviams. Labai dažnai visas savo atostogas skirdavo tautiniam šokiui, vieną savaitę Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje, antrą - Lietuvių Tautinių šokių Instituto kursuose.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, atsidarė laisvas kelias žinių pasidalinimui. Didžiuojamės, kad mes galime parodyti, kad pas mus lietuviškas šokis tebegyvuoja, kad augs, kad ir toliau vyksta kūryba. 1994 m. J. Matulaitienė su “Tryptinių” dalyvavo Lietuvoje Pasaulio lietuvių dainų šventėje šokių dienoje. Su pasididžiavimu arti 500 šokėjų iš užsienio atlikome kelis jos sukurtus šokius. “Per girią, girelę” ir “Vakaruškos” – tai šokiai, kurie glūdėjo jaunos mokytojos širdyje Lietuvoje, gimė Vokietijoje, užaugo Amerikoje ir vėl grįžo į Lietuvą.

Jadvygos Matulaitienės įnašas ir įtaka mūsų lietuviško šokio išlaikyme yra neapskaičiuojami. Jos darbai ir veikla metams bėgant buvo įvertinti įvairiais atžymėjimais, tarp jų: “Darbininko” redakcijos medalis; pagerbta IX-sios Lietuvių Tautinių šokių šventės rengėjų, JAV LB Kultūros Tarybos premija, Lietuvos Respublikos Prezidento padėkos raštu.

J. Matulaitienei pasitraukus iš aktyvaus organizacinio dalyvavimo tautinių šokių veikloje, būdama kūrėja ir mokytoja, ji ir toliau dalinosi savo patirtimi ir vis ugdė mūsų lietuvišką šokį. Nors jos jau nebėra mūsų tarpe, Jadvyga Matulaitienė mums tebegyvuos jos sukurtuose šokuose.

Dalia Minkūnaitė-Dzikiene
“Berželio” tautinių šokių grupės vadovė

Putnam, CT

Tris kart "Sudiev" Seselei Danutei Jakštaitei, M.V.S.

Rugpjūčio 1 d., sekmadienio vakaro rekreacijos metu, Vargdienių Seserų Centrinio vienuolyno šeima tarė "sudiev" Seselei Danutei. Po penkerių metų apaštalavimo Lemon-te, IL, ir Putname, CT, ji grįžta Lietuvon tęsti savo pašaukimo pareigų į Marijos Globos Namus Marijampolėje.

Seserys ir talkininkės klausėsi seselės Danutės slapto įstojo į vienuolyną istorijos. Daugumai, bet ypatingai slaptai veikiantiems vienuolynams tai buvo labai pavojingi metai. Ne bendruomenėje, bet po vieną, dvi, tris Seselės išsiskirsčiusios slaptai gyveno. Viena iš mūsų kauniškių Seselių žinojo Danutės šeimos vargus. Devynis metus Danutė slaugė sunkiai sergančią motiną ir dažnai be miego bėgo slaugės darbo dirbti į ligoninę. Mamytė mirė ir Danutė atėjo į Vargdienių Seserų šeimą 1974 metais ir padarė pirmuosius įžadus.

Atsisveikinimo rekreacija neapsiėjo be dainų. Seselė Danutė turi labai gražų ir malonų balsą. Mūsų paprašyta, ji padarė mums didelį malonumą – pati viena padainavo mums negirdėtą okupacijos metu sukurta dainą.

Baigėme, kaip reta, šiltų žodžių, minčių, jausmų sklidiną vakarą su Danute malda ir giesme.

* * *

Pasiges Seselės Danutės lemontiškiškai ir putnamiškiškai. Ir štai dėl ko.

Lemonto lituanistinėje mokykloje ji mokė religijos, ruošė vaikučius, retkarčiais ir suaugusius, pirmajai šv. Išpžinčiai, pirmajai šv. Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui. Turėjo šiltus ryšius, bendravo su trečiabangių tautiečių šeimomis. Dalyvavo Misijos chore, o ir Lietuvos Pasaulio Centre, paprašyta, niekuomet neatsakydavo įsijungti į cepelinų ir koldūnų gamybą. Sekmadienį šv. Mišiose atlikdavo šv. Rašto skaitymus,

o po šeštadienio vakaro šv. Mišių – pasilikdavo pokalbiams su neskubančiais namo. **Susidarė būrelis**, kuris pirmasis atsisveikino su Sesele Danute, linkėdamas jai ir vėl sugrįžti.

Labai svarbu paminėti, kad jos pasiges ir: Senelių namai Lemon-te, ir L. P. Centro vyresnieji, pavieniai artimos apylinkės paguodos, suraminimo, padrašinio stokojantys mūsų tautiečiai. Jiems Seselė Danutė buvo tų gėrybių nešėja.

* * *

Trečias "Sudiev!" – "Matulai-

tytės", t. y. Matulaičio Slaugos Namų Seserys ir talkininkės atsisveikino Sesele Danute iškilmingos vakariinės metu, prie kugelio ir rūgusio pieno, su dovanom, dainom ir specialiai jai parašytom Seselės Miriam eilėm.

Seselės Danutės darbas Putname vyko Matulaičio Slaugos namuose ir jų aplinkoje. Savaitei, kitai ji talkindavo ir "Neringos" jaunimo stovykloje, bet pagrinde užsiėmė su sunkiai palieguisiais Namų gyventojais – rezidentais, lietuviais ir amerikiečiais, ir taip pat su mūsų nusilpusiomis Seserimis. Jos rankomis net Matulaičio Namų serbentai, avietės, mėlynės buvo išgenėti, o uogoms nunokus – nusuktos ir sunęstos; o Ses. Tarcizijos daržas išravėtas ir palaistytas.

* * *

*Jūs suskubat visur savo ranką pridėt,
Kam pagelbėt, patart ir ligoniams padėt;
Pasigesim mes Jūs, kai sueisim kartu;
Veltui Sesės kartos: o, Danute, kur Tu?
Čia serbentų tiek daug, ir darželiai visi,
Jie žolynais apžels be globos palikti.
Jei Marijos Namuos Tau negera ten bus,
Sesutėle, brangi, vėl sugrįžki pas mus.
Dabar tariame Tau "Sudiev!" Lai Marija globos.
Lauksim E-Mail iš Jūs, iš mielos Lietuvos.*

Korespondencija "Matulaitytės"

Dalis "Matulaityčių" su Ses. Danute. Sėdi - Ses. Aloyza, Ses. Danutė; 2-je eilėje Ses. Arkadija, talk. Marija, Ses. vyresnioji Bernadeta, Seselės Tarcizija ir Loreta. Trūksta Ses. Miriam ir talk. Aldonos.

Kitą nuotrauką žr. 23 psl.

92-sis Lietuvos Vyčių metinis suvažiavimas

(atkelta iš 1 psl.)

ir liaudies, vitražai, drožinės medis ir akmuo ir mozaikos darybos medis. Kadangi laikas buvos ribotas, galėjome aplankyti tik anglų, jugoslavų, norvegų, prancūzų ir lietuvių kambarius. Lietuvių kambario architektas yra Antanas Gudaitis iš Kauno. Kambario stilius yra liaudies motyvais. Kambarys buvo dedikuotas 1940 m. spalio 4 d. Čia profesoriaus kėdė ir studentų suolai padaryti iš ažuolo. Ant sienos kabo lino audiniai. Vargo mokyklos skulptūra puošė kambarį. Klasės priekyje virš rašomos lentos yra iš medžio išdrožti Kudirkos, Maironio ir Čiurlionio vardai. M.K. Čiurlionio "Trys karaliai" tapyta freska yra klasės gale. Kambarys simbolizuoja meilę gamtai ir namuose, išreiktą lietuvių liaudies mene. Pastaba: smulkesnės informacijos apie tautybės kambarius/klases randasi internete: www.pitt.edu/natrooms.

Pietavome gražiam ir garsiam Georgetown Inn ant Mt. Washington kalno. Restorane, bet kur sėdint galima matyti Pittsburgh pilną, gražią ir įspūdingą panoramą. Pasisotinę važiavome į Heinz istorijos centrą, penkių aukštų galeriją, kur stebėjome įvairius eksponatus: vakarų Pensilvanijos sporto muziejų, gyvenimą vakarų Pensilvanijoje nuo 1750 m. iki šių laikų, stiklo dirbinius, Heinz 57 dirbtuvę ir produktus, biblioteką ir archyvus.

Ekspedicijoje dalyvavo 56 vyčiai. Į viešbutį grįžome pavargę, bet laimingi ir patenkinti įdomia ir įspūdinga išvyka ir smagiai praleista diena.

"Tikėjimas, laisvė, brolystė"

92-sis Lietuvos Vyčių seimas/suvažiavimas š.m. rugpjūčio 11-14 d. vykęs Wyndham, Pittsburgh Airport viešbutyje, Pittsburgh, PA, prasidėjo šūkiu: "Tikėjimas, laisvė, brolystė". Seimą globojo 19-ta kuopa, veikianti Pittsburgh, PA. Prieš 15 metų ši kuopa globojo 77-tąjį suvažiavimą, o prieš tai ir 1954 m.

Suvažiavimas buvo pradėtas ketvirtadienį, rugpjūčio 11 d. Šv. Mišiomis viešbutyje. Mišias koncelebravo Lietuvos Vyčių organizacijos dvasios vadas ir garbės narys prelatas dr. Juozas Anderlonis ir kun. Antanas Markus. Visų suvažiavimo dienų Mišių metu vargonavo garbės narys muz. Faustas Strolia. Giemes lydėjo garbės narė Ann Marie Kassel.

Iškilmingai įnešus vėliavas, Mišios buvo aukojamos už Lietuvos Vyčius. Pamoksle prel. Anderlonis kalbėjo apie šių metų suvažiavimo šūkį. Jis išreiškė padėką už galimybę dalyvauti Šv. Mišiose kartu su vyčiais. Visiems delegatams ir svečiams jis palinkėjo sėkmingo ir vaisingo suvažiavimo.

Pirmas seimo posėdis

Oficialus seimo atidarymas vyko viešbučio salėje. Įnešus vėliavas, įėjo centro valdyba ir komitetų pirmi-

ninkai. Centro valdybos pirmininkė Agnes Mickūnas atidarė seimą ir pakvietė organizacijos Centro valdybos dvasios vadą prelatą dr. J. Anderlonį sukalbėti malda. Sugiedoti JAV, Lietuvos ir Vyčių himnai. Dalyvius sveikino centro valdybos seimo rengimo komiteto koordinatorius ir 19 kuopos pirmininkas John Baltrus.

Prezidiumą sudarė Robert A. Martin, Jr., 16 kuopa, Chicago, IL; Michael F. Petkus, 96 kp., Dayton, OH, ir Elena Nakrosis, 90 kp., Kearny, NJ. Sekretoriavo seselė vienuolė Johanna Shainauskas, 112 kp., Chicago, IL, ir Mildred Jagiella, 82 kp., Gary, IN.

Tvardariai (Sergeant at arms) išrinkti atstovauti visoms penkioms apygardoms: Paul Moore, 86 kp., Victor Stepolivitch 3 kp., Philadelphia, PA, Diane Sveta, 112 kp., Chicago, IL, John Sakal, 152 kp., Long Island, NY, ir Charles Treciokas 27 kp., Norwood, MA.

Rezoliucijų komisiją sudarė: garbės narė Bernice Aviža 136 kp., Hudson-Mohawk, NY, Elinor Sluzas, 96 kp., Dayton, OH, ir Ann Marie Kassel, 157 kp., Lemont, IL.

Aukų/sveikinimų komitetą sudarė: Leonard Kapochus, 3 kp., Philadelphia, PA, Sofia Sakalys, 103 kp., Providence, RI, ir Julia Schroder, 110 kp., Maspeth, NY.

Seimo parlamentinės eigos patarėjas – Walter Svekla, 3 kp., Philadelphia, PA.

Mandatų komitetą sudarė: June Grenier, 6 kp., Hartford, CT, Teresė Strolia, 157 kp., Lemont, IL, Catherine Nakrosis, 90 kp., Kearny, NJ, Antoinette Sakal, 152 kp., Eastern Long Island, NY, Georgiana Macke, 157 kp., Lemont, IL, ir Lee Moore, 86 kp., Du Bois, PA.

CV pirmininkė Agnes Mickūnas davė išsamų praejusių metų organizacijos pranešimą.

Iždininkė Elena Nakrosis pilnai apibūdino apie 2004-2005 m. organizacijos išdą.

Seimą žodžiu sveikino: seselė vienuolė Janet Gardner, Dievo Apvaizdos pranciškonų vardu, seselė vienuolė Johanna Shainauskas, kazimieriečių vienuolių vardu, Sigita Belzekienė, Lietuvių Fondo ir Belzeko muziejaus vardu ir prelatas Algimantas Bartkus, rektorius, popiežinės Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos vardu.

Raštiški sveikinimai gauti iš JAV prezidento George W. Bush; Vilniaus arkivyskupo kardinolo Juozo Bačkio; Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus, vyskupo Pauliaus A. Baltakio, OFM, prelado Al Contons, Lietuvos Romos katalikų kunigų sąjungos Amerikoje pirmininko (Lithuanian Roman Catholic Priests League in America), Edward G. Rendell, Pennsylvania valstijos gubernatoriaus, LR ambasatoriaus JAV V. Ušacko, Algirdo V. Matulionio, "Dirvos" savaitraščio laikyklos "Viltis Inc." Prezidento, Donald S. Petraičio, MIC, tėvų marijonų kongregacijos, Dale Virkutis, Pet Murray, Lithuanian American Roman Catholic Women's Alliance, seselės vienuolės Immaculata Wendt. Vyr. Generalinės kazimierietės, konsulo New Yorke Mindaugo Butkaus, Tėvo Placido Bariaus, OFM, Šv. Kazimiero pranciškonų provincijoje provincijolo delegato, Juozo Rygelio, Amerikos lietuvių kultūros archyvo pirm., V. Ramonio, "Lithuanian Heritage" žurnalo redaktoriaus, Jeanne Dorr,

"Bridges" redaktorės, seselės vienuolės M. Bernadette Matukas, *Sisters of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary*; Sauliaus Kuprio, Alto pirmininko ir Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijos; Theresa Kruchinski, pirmininkės Pennsylvania moterų slovākų kredito unijos; dr. Gedimino Šerkšnio, ambasadoriaus LR prie Jungtinių Tautų New Yorke; Eugene C. Rainis, garbės konsulo New Jersey; Rimo Chesonio, garbės konsulo New Yorke ir Randy Miller, garbės konsulo iš Oregon.

Mandatų komisijos pranešimu, pirmajame posėdyje dalyvavo 101 asmenys. Jų tarpe 2 garbės nariai, 6 svečiai ir 5 Centro valdybos nariai, atstovavę 5 rajonams ir 28 kuopoms.

Posėdis baigtas malda, kurią sukalbėjo prelatas J. Anderlonis.

19 kuopa turėjo įdomią fotografijų parodėlę – tai praėjusių seimų (1941, 1954 ir 1980 m.) įvykiai. Dalyviai buvo pakviesti atpažinti save ar draugus.

Vakare vyko pramoginis pažintinis Pittsburgh trimis upėmis (Allegheny, Monongahela ir Ohio upės) plaukiojimas (cruise). Vakarieniavome, šokome ir džiaugėmės daugybę žibančių lempučių apšviesta upių nakties panorama.

Antroji suvažiavimo diena

Penktadienį, rugpjūčio 12 d. Šv. Mišios aukojamos viešbutyje už mirusius Lietuvos vyčius ir organizacijos rėmėjus, kurias koncelebravo prel. J. Anderlonis, prel. Algimantas Bartkus ir kun. Antanas Markus. Antrą posėdžio sesiją malda pradėjo prel. J. Anderlonis. Centro valdybos pirm. antroji pavaduotoja Becky Patacki davė organizacijos narystės pranešimą. Per paskutiniuosius metus 27 nauji nariai įstojo į LV organizaciją. 136 kp. Hudson-Mohawk, NY, 133 kp. Los Angeles, CA, ir 7

kp. Waterbury, CT, pritraukė daugiausia narių. Vyčiai, kurie prirašė daugiausia narių yra Mildred Jagiella, 157 kp., Lemont IL, Marytė Sepikaitytė. 133 kp., Los Angeles, CA, ir Marlene Shay, 7 kp., Waterbury, CT.

Karl Altai, Jungtinių Pabaltiečių tautų direktorius (JBANC) buvo pakviestas pakalbėti apie JBANC veiklą. Prieš pradėdamas savo kalbą, K. Altai perdavė sveikinius nuo adv. Sauliaus Kuprio, ALTO pirmininko, Amerikos latvių ir estų tarybų. Baltijos šalys jau priimtos į NATO narystę ir Europos sąjungą. Reikia stengtis, kad Baltijos šalys būtų apsaugotos nuo kitų kraštų grasinimų. Rusija dar neatsiprašė Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų už 50 metų okupaciją ir žmonių persekiojimą. Dabartinis JBANC projektas yra pastatyti paminklą "Victims of Communism" Washington, D.C., iki 2006 m., bet reikia lėšų šiam projektui. Kreiptasi į Lietuvos Vyčių organizaciją finansinės paramos. Toliau K. Altai sklandžiai apibūdino JAV valstybės partnerystės taikos palaikymą, apimant ir civilinių gyventojų bendravimą. Maryland valstijos karinių pajėgų atstovas (Maryland National Guard) buvo paskirtas darbui Estijoje, Michigan valstijos – Latvijoje ir Pensilvanijos – Lietuvoje. Maryland atstovas paskirtas programos vadovu. Pagrindinis programos plėtros tikslas yra paremti švietimą. Baigdamas, K. Altai pareiškė, kad jeigu vyčiai nori susitikti su kongreso atstovais, galima kreiptis į jį ir jis padės susisiekti su jais. Padėkojo už pakvietimą ir galimybę dalyvauti LV organizacijos metiniame suvažiavime.

Garbės narė Loretta Stukienė praneša Vyčių apyskaitą ir apibūdina apie šio padalinio praeitų metų veiklą. L. Stukienė paskelbė rašinio konkurso laimėtojus: 1-a vieta (\$300) – Irene Macke, 157 kp., Lemont, IL, 2-ta ir 3-čia vieta (po \$150) – Rita Benuse, 78 kp., Lawrence, MA, ir Joanne Antanavich, 143 kp., Antracite, PA.

(pabaiga kitame numeryje)

Naujai išrinkta 2205-2206 m. Centro valdyba banketo metu

LIETUVOS PREZIDENTO SUGRĮŽIMAS Į CHICAGĄ

Čia jis skaitė paskaitą, turėjo oficialių susitikimų, bendravo su draugais

Edvardas ŠULAITIS

Prezidentas Valdas Adamkus yra dažnas svečias Chicagoje, nes jis čia praleido daugiau nei 40 metų, kai šiame mieste gyveno, dirbo. Nors paskutiniu metu jo pareigos vis rečiau leidžia jam į šį "vėjuotą miestą" užsukti, tačiau, jei tik atsiranda proga, stengiasi čia ilgiau ar trumpiau pabuvoti. Ypatingai, kai į Amerikos padangę jis atvyksta kitais reikalais, tuomet būtinai aplanko ir savo buvusius namus ir draugus.

Šį kartą Lietuvos vadovas Chicago atvyko po savo oficialaus vizito Jungtinėse Tautose New Yorke, kur jis skaitė paskaitą šios tarptautinės organizacijos 60-toje generalinėje asamblėjoje ir vėliau susitiko su kai kurių valstybių atstovais, žymiaisiais pareigūnais.

Chicagoje V. Adamkus pasirodė rugsėjo 16 d., ir čia išbuvo iki rugsėjo 19 d. Šį kartą jis daug viešų susitikimų nebuvo pramatus, nes norėjo pailsėti, pabendrauti su savo ilgamečiais draugais ir gerais pažįstamais. Tačiau neišvengė poros svarbesnių progų, kur turėjo galimybę pasireikšti viešai. Viena iš jų buvo pasimatymas su Chicagos miesto meru Richard Daley (jį prezidentas gerai atsimena iš ankstesnių laikų, kada čia yra tekę dirbti), o

antra – paskaita/pagerbimas, surengtas amerikiečių organizacijos "Chicago Council of Foreign Relations".

Rugsėjo 19 d. vakare į Chicagos miesto centre esantį Hilton viešbutį buvo susirinkę apie šimtinė žmonių, kurie čia išklausė prezidento paskaitos aukščiau minėtos organizacijos forumo "Chicago ir pasaulis" rėmuose. Paskaitos tema lietė demokratizaciją Rytų Europoje.

Paskaitos pradžioje Lietuvos prezidentas pasidžiaugė, galėdamas vėl pabuvoti savo draugų, buvusių kolegų ir daugelio kitų, pažįstamų jau daugelį metų, tarpe. Padėkojo už pakvietimą į šį pagerbimo priėmimą.

"Kaip Jūs žinote, Chicago buvo mano gyvenimo dalis – panašiai kaip Amerika mano tautiečiams, iš kurių didelė dalis Chicagos apylinkėse rado prieglobstį ir namus. Aš esu dėkingas "Chicago Council of Foreign Relations" už progą sugrįžti čia po mano paskutinio pasirodymo prieš trejus metus", – kalbėjo Lietuvos prezidentas.

Jis pažymėjo, kad nuo to susitikimo Chicagoje 2002 m. rugsėjį, kuomet buvo paminėtos 9/11 tragedijos

pirmosios metinės, daug kas pasikeitė, daug dalykų buvo peržiūrėta, ypatingai kas liečia valstybinio saugumo sritį. Tada jis metė žvilgsnį į tarptautinius santykius, bendrus JAV ir Lietuvos interesus ir demokratizaciją Rytų Europoje ir už jos ribų. Prezidento mintys buvo aiškos ir gilios, ir gaila, kad šio reportažo rėmuose negalima jų išsamiau pateikti. Čia tik norisi pasakyti, kad prezidentas akcentavo susirūpinimą Juodosios jūros ir pietinio Kaukazo kraštais, kurie turėtų būti įtraukti į demokratizacijos procesą, ir net kėlė reikalą nepalikti Baltarusijos problemų nuošalyje.

Lietuvos prezidentas pacitavo JAV prezidento George W. Bush pasakymą apie "žygiuojančią demokratiją". Jis priminė ir "Pax Americana", kuri yra visiška priešingybė Šaltojo karo "Skaldyk ir valdyk" lozungui, savo mintis baigdamas:

"Todėl šiandien mes neturime kito pasirinkimo, kaip tik laisvės kelio tęsimą. Nes jis yra vienintelis galimas langas tiems, kurie nori džiaugtis galimybe gyventi ir dirbti saugiose ir klestinčiose demokratinėse bendruomenėse".

Lietuvos prezidentas už savo pareiktas mintis susilaukė daug plovimų,

o taip pat ir klausimų iš susirinkusiųjų, kurių dauguma atėjo iš lietuvių, visuomenės veikėjų, o jų nemažai buvo salėje drauge su amerikiečiais. Šalia kitų lietuvių veikėjų paskaitoje buvo ir Lietuvių Bendruomenės darbuotojos – Regina Narušienė, Aušrelė Sakalaitė ir kt.

Šis V. Adamkaus pagerbimo vakaras buvo pradėtas rengėjų grupės prezidento Marshall M. Bouton trumpa įžanga, o po jos sekė vakarieni Lietuvos prezidento garbei. O visai prieš paskaitą, V. Adamkų kiek plačiau pristatė rengėjų grupės viceprezidentas John M. Ryan, kuris davė būsimo kalbėtojo biografinių duomenų. Jis neužmiršo pasakyti, kad prezidentas gimė Lietuvoje, o į JAV su šeima imigravo 1949 m.

Kadangi V. Adamkus dar tą patį vakarą turėjo vykti į O'Hare oro uostą kelionei atgal į namus, todėl po paskaitos ir trumpos klausimų-atsakymų sesijos, jis su savo palydovais tuoj pat ėjo į lauke laukiančius automobilius. Kai kurie geri draugai dar stengėsi paspausti ranką, o autografus jis dalino jau žygiuodamas koridoriu.

Lietuvos Respublikos
prezidentas Valdas Adamkus

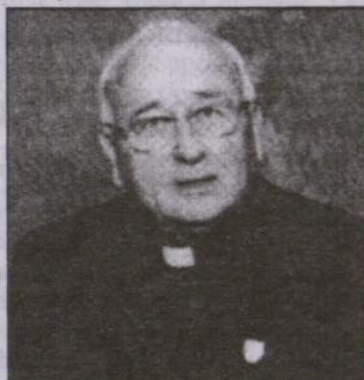
Kun. Vytautas Memėnas – garbės kanauninkas

Liepos 25 d. Joliet vyskupas, pakvietęs kun. Vytautą Memėną, įteikė Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko raštą, kuriuo jam suteikiamas Panevėžio Kapitulos garbės kanauninko titulas. Joliet vyskupas, pasveikinęs kun. Memėną su šiuo pagerbimu, padėkojo už jo teikiamą pagalbą savo tėvynei Lietuvai, ir pažadėjo paskelbti šį raštą vyskupijos laikraštyje.

Kun. Memėnas prieš 6 metus išėjęs į pensiją, kreipėsi į savo buvusius parapijiečius, kad jie padėtų Lietuvos Bažnyčiai, t.y. jos labdaros įstaigoms. O amerikiečiai yra geros širdies žmonės – jiems aukoti yra natūralu. Amerika šelpia beveik viso pasaulio neturtingas šalis. Tai ir į kun. Memėno kreipimąsi atsakymas buvo labai dosnus.

Taip jis pastoviai pradėjo siųsti Lietuvos vyskupijai – vaikų našlaičių ir beglobių namams ir kitoms vyskupijų labdaros įstaigoms. Per 6 metus jis pasiuntė į Lietuvą 280,000 dolerių. Todėl Panevėžio vyskupas, dėkodamas už visą labdarą visų Lietuvos vyskupų pritarimu, pagerbė jį kanauninko titulu.

Kun. Vytautas Memėnas gimė Anykščiūose. Būdamas 14 metų amžiaus, paliko Lietuvą, Vokietijoje gyveno Hanau stovykloje. Čia baigė gimnaziją, o Romoje baigė Grigorianą universitetą ir 1957 m. buvo išventintas kunigu. Tais metais atvyko į Chicago, kur buvo anksčiau

Kun. Vytautas Memėnas

atvykusi jo šeima. Tuo metu Chicagoje lietuvių parapijose buvo po kelis vikarus, ir laisvų vietų nebuvo. Todėl jis nuvyko į čia pat esančią Joliet vyskupiją. Vyskupas jauną, baigusį aukštąjį mokslą Romoje kunigą priėmė su džiaugsmu. Dirbo vikaru, vėliau klebonu. Buvo uolus ir geras kunigas, ir visose parapijose, kuriose jis dirbo, buvo visų gerbiamas bei mylimas. Net ir Joliet policija pasikvietė jį būti kapelionu.

Mes, Chicagos ir jos apylinkių lietuviai kunigai, sveikiname naująjį kanauninką ir linkime jam garbingai nešti garsių Lietuvos kanauninkų – Vaižganto, poeto Vaitkaus, prof. Čėsno ir kitų vardą.

Prel. Ignas Urbonas

LIETUVIŲ FONDO ŽINIOS

Dainų šventei, kuri įvyks sekančių metų vasarą, Lietuvos Fondo Pelno skirstymo komitetas rugsėjo 27 d. paskyrė \$35,000 dol. Kviečiame visus, kuriems rūpi lietuviška kultūra, lietuviška daina, jungtis į LF narių gretas, o jau esančius narius – savo įnašais stiprinti paramą lietuviškai veiklai

„Jūsų parama yra didžiulis indėlis mano išsilavinimui ir pasiekimams...“ – šiais žodžiais LF nariams už skirtą stipendiją dėkoja magistrą studijuojanti Lina Lamanaukaitė. Maloniai kviečiame visus, kuriems rūpi lietuviško jaunimo švietimas, savo indėliais jungtis prie LF darbų.

Iš **Argentinos** trumpas, bet malonus laiškelis elektroniniu paštu atskriejo Lietuvos Fondo nariams už paramą projektui „Urugvajaus ir Argentinos lietuviai“. Dėkoja Leonardo Perotti-Czeszunas, „Mindaugo“ Draugijos Pirmininkas. Jis rašo: „Mes esame labai dėkingi. Toliau dirbsime ir įdėsime daug energijos mūsų projektui“.

Kviečiame visus, norinčius paremti viršminėtus tikslus, savo aukomis remti Lietuvos Fondą. Adresas:

Lietuvių Fondas, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439; tel. 630-257-1616.

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba skelbia 2005 premijų laureatus

ŽURNALISTO – Romualdas Kriaučiūnas, Lansing, MI;

DAILĖS – Vytautas Virkau, Downers Grove, IL;

RADIJO – Kazys Gogelis, Detroit, MI;

MUZIKA – Antanas Skridulis, Daytona Beach, FL;

TEATRO – Ilona Čepaitė, Chicago, IL;

TAUTINIŲ ŠOKIŲ MOKYTOJOS – Antanina Bulotienė, Littleton, CO;

LB KULTŪROS TARYBOS GARBĖS PREMIJA – Pranai Zapoliui, Evergreen Park, IL;

Premijų šventė įvyks š.m. lapkričio 12 d., šeštadienį, Jaunimo centre, Chicagoje.

Premijų mecenatas – Lietuvių Fondas

Marija Remienė

Kennebunkport, ME

Ateitininkų sendraugių 40-toji studijų ir poilsio savaitė

Laima ŠALČIUVIENĖ

Laima Šalčiuvienė

JAV rytinio pakraščio ateitininkų sendraugių 40-toji studijų ir poilsio savaitė prasidėjo rugpjūčio 6 d. ir baigėsi rugpjūčio 13 d. Tėvai Pranciškonai kiekvienais metais priima ateitininkus į savo gražų "dvarą" – vasarvietę pasidžiaugti aplinka, ryto mišių metu drauge pasimelsti ir atgaivinti sielą pašnekesių ir koncertų pynėje.

Maine valstijos pietrytinis pakraštys poilsiaujančius vilioja savo akmenuotais krantais, senaisiais švyturiais, teatru, kultūriniais renginiais, vietine kulinarija, ypatingai omarais (lobster), įvairiomis krautuvėmis ir dar visa eile kitų įdomumų..

Šių metų studijų ir poilsio savaitės organizacinis komitetas (Alfonso Dzikas, Kostas Norvila, Aldona Rygelė, Juozas Rygelis, Eligijus Sužiedėlis), vadovaujamas Alfonso Dzikio, sukviė keturis prelegentus ir suorganizavo du koncertus. Kas rytą sendraugiai

keldavosi mišių aukai vienuolyno koplyčioje, tada visi bendrai pusryčiaudavo svečių namų valgykloje, po pusryčių visi išsiskirstydavo tai dienai pasirinktiems užsiėmimams, bet dieną užbaigdavo vakarais vėl bendrai susirinkdami pasiklausyti koncerto arba prelegentų.

Ryto mišias aukėjo arba prel. Edmundas Putrimas, arba kun. Albertas Kontautas, arba Tėv. Antanas Grabnickas, OFM. Mišių dalyviams buvo išdalinami Eligijaus ir Vidos Sužiedėlių paruošti tai dienai maldos lapeliai, kuriuose buvo pateiktos mintys mąstymui iš "Žodis tarp mūsų" ir dienai skirtos mišių maldos.

Atidaromasis koncertas

Savaitę išpūdingai atidarė dr. Frances Covalsky (Kavaliauskaitė), rytinio pakraščio ateitininkams gerai pažįstama ir gabi pianistė, su savo įdomiu ir gražiu piano koncertu. Jos koncertai jau seniai tapo pirmo vakaro tradicija. Koncerto didžiąją dalį sudarė šeši Chopin kūriniai, prie jų papildomai I.J. Paderewski, Franz Liszt ir Mikalojaus K. Čiurlionio darbai. Į minėtą koncertą apsilankė ne tik ateitininkai, bet ir kiti Pranciškonų vasarvietės svečiai, ir amerikiečiai poilsiautojai iš aplin-

Savaitės dalyviai. Viduryje su abitu - Tėv. Antanas Grabnickas, OFM

Alfonso Dzikio nuotrauka

kinių miestelių.

Koncertui pasibaigus, prie skanių vaišių, visi dalyviai turėjo progos pabendrauti tarp savęs ir su pačia dr. F. Covalessky. Dr. Covalessky mokytojauda pradinėje mokykloje Dover, New Jersey ir dėsto *County College of Morris Music Department*. Ji jau eilę vasarų atvyksta į ateitininkų savaitę ir čia koncertuoja.

Užbaigiamasis koncertas.

Penktadienį, rugpjūčio 12 d. vakare, Tėvų Pranciškonų vienuolyno bibliotekoje įvyko savaitės užbaigiamasis koncertas. Ir šis koncertas vyko su tokiu pačiu džiaugsmu ir iškilmingumu, kaip ir atidaromasis koncertas. Koncertą išpildė solistė mezzo-sopranas Danutė Mileika, pianistas ir solistės akompaniatorius Brian Moll ir sesutės pianistės Ona ir Emilija Rygelytės. Į minėtą koncertą apsilankė ne tik ateitininkai, bet ir kiti Pranciškonų vasarvietės svečiai; dalyvavo ir daugiau muzikos mėgėjų iš aplinkinių miestelių. Koncerto pasiklausyti atvyko ir Nancy Bush-Ellis, buvusio prezidento George H. Bush sesuo. Dalyviai pasitiko ją ir pasveikino audringais plojimais. Antra staigmena koncerto klausytojams -

Nancy Bush-Ellis, buvusio prezidento G.H. Bush sesuo. nuotr. Tėv. Pr. Giedgaudo, OFM

buvo atskleistas Juozo Rygelio gimtadienis. J. Rygelis daug kartų yra buvęs šių savaitės vadovas; jam buvo entuziastingai sugiedota "Ilgiausių metų".

Užbaigiamąjo koncerto programa buvo linksma ir įvairi. Akompanuojant pianistui Brian Moll, solistė Danutė Mileika išpildė kompozitorių Chopin, Dvorak, Kavecko, Jakubėno, Saint-Saens, Offenbach, Mascagni, Gastaldon, Jerome Kern ir Irving Berlin kūrinius. Brian Moll skambino G. Faure "Impromptu, Opus 31. No. 2". Sesutės dvynukės Ona ir Emilija Rygelytės skambino po du solo kūrinius ir viena duetą. Ona pasirinko Chopin "Waltz in D Flat Major Op. 64, No. 21" ir Debussy "Arabesque No. 2" Emilija skambino Scarlatti "Sonata in A Major L. 428" ir Debussy "Arabesque 1". Duetui išpildė Dvorak "Slovakian Dance Op. 46, No. 2 in e-minor".

Koncertui pasibaigus, grįžom į svečių namus, kur valgykloje stovyklautojai ir koncerto atlikėjai turėjo progos pabendrauti prie šeimininkės Aldonos, vasarai atvykusios iš Lietuvos, paruoštų skanumynų.

Solistė Danutė Mileika, baigusi Lietuvos Muzikos Akademiją, gyvena Massachusetts valstijoje. Jau kelinti metai Danutė atvyksta į ateitininkų savaitę pasidalinti savo talentu. Savo turtingu repertuaru Danutė ne tik dainuoja operose Bostone ir jo apylinkėse, bet ir atlieka

solo partijas New Yorke, Chicagoje, Los Angeles ir Bostone. Jos akompaniatorius Brian Moll yra Boston *Conservatory of Music* operos programos direktorius, *Longy School of Music* Cambridge, MA, vienos programos direktorius ir Šv. Julijos parapijos Weston, MA, muzikos direktorius. Jo pianino koncertų klausėsi muzikos gerbėjai JAV, Vokietijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Prancūzijoje ir Japonijoje.

Penkiolikmetės sesutės Ona ir Emilija Rygelytės nuo mažų dienų atvyksta su savo mama Aldona Rygele į ateitininkų savaitę. Nuo mažens sesutės kasmet prisideda prie stovyklos muzikinės programos - jos į koncertus įneša jaunatviško nuoširdumo, nuo jų pirštų sklindanti muzika išreiškia brandumą ir muzikinį supratimą. Moksleivės gabios muzikoje ir moksle, taip pat stipriai reiškiasi plaukimo varžybose. Sesutės prilauso New Yorko "Metropolitan Pool" plaukimo komandai.

Tarp stovyklą atidarancio ir stovyklą užbaigiančio koncerto, vakarais buvo galima pasiklausyti keturių prelegentų paskaitų: kanadiečio prelato Edmundo Putrimo, Dalios Dzikičienės, dr. Vido Nemicko, Laimos Šalčiūnienės. Vieną vakarą buvo rodomas Lietuvių Fondo lėšomis 1999 m. išleistas video filmas "Lietuvių charta".

Prelato Edmundo Putrimo paskaita

Sekmadienį, rugpjūčio 7 d. vakare iš Toronto atskridęs prelatas Edmundas Putrimas, Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams, P.L.B. valdybos narys užsienio lietuvių jaunimo reikalams, naujakurių reikalams, ir Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos globėjas ir patarėjas, labai įdomiai kalbėjo tema "Užsienio lietuvių katalikų sielovados rūpesčiai ir siekiai". Prelatas pradėjo kalbą trumpa lietuvių emigrantų analize, pabrėždamas, kad kiekviena emigracinė banga išaugo kitokioje Lietuvoje, emigruojant jų siekiai skyrėsi, taigi ir tų trijų bangų lietuvių tarpe iškilusieji rūpesčiai yra skirtingi. Pirmoji banga išaugo prie caro, antroji - laisvoje Lietuvoje, trečioji prie Sovietų. Pirmosios ir trečiosios bangos siekiai ekonominiai, antrosios - lietuviybės išlaikymas ir nepriklausomybės atstatymas.

Trumpai dar kelios mintys iš prelato paskaitos: Augantis kosmopolitizmas gresia tautiškumo principui. Pasaulio pilietis niekam nepriklauso, jis rūpinasi savimi. Lietuvoje pastebimas silpnas pilietiškumas, nesuteikiamos progos ugdyti tautos identitetą. Trūksta lietuvių kunigų, ypatingai vidurinės kartos. Šių laikų rūpesčiai, pagal Joną Paulių II, Bažnyčiai teikia ne tiek mokymo iššūkius, kiek misionieriavimą. Lietuvoje vyskupai daug dėmesio skiria kunigų rengimui. JAV mažai likę tautinių parapijų, o Šiaurės Amerikos vyskupai nelabai nori pripažinti, kad tautiškumas yra religijos dalis, kad tautinė tapatybė yra svarbi katalikiškumo dalis. Svarbu keisti jų mąstyseną.

Prelato Putrimo paskaita klausytojų gretose sukėlė daug klausimų ir gyvas diskusijas.

(nukelta į sekantį psl.)

Filmo "Lietuvių charta" peržiūra

Pirmadienį, rugpjūčio 8 d. vakare rodytas video filmas "Lietuvių charta" – tai filmas apie Antrojo pasaulinio karo lietuvių emigrantų kultūrinius ir politinius siekius išlaikyti lietuvių kalbą, kultūrą ir papročius. "Lietuvių charta", pasirašyta 1949 m. birželio mėnesį Vokietijoje, buvo Lietuvių Bendruomenės pagrindas "tęsti Lietuvą už jos ribų", atkreipiant ypatingą dėmesį į lietuvių kalbą, lietuvišką šeimą, lietuvių tautos istoriją, kultūrą, lietuvišką mokyklą ir į religiją. Nors "Lietuvių charta" surišta su lietuvių išvykimu į visus pasaulio kraštus, sovietams okupavus Lietuvą, galima sakyti, kad šis video filmas yra puiki santrauka, kokia turėtų būti Lietuvos ateitis. Čia rašanti siūlo, kad šis filmas būtų rodomas šių dienų jaunimui ne tik už Lietuvos ribų, bet ir pačioje Lietuvoje, kad įdiegtų supratimą apie pabėgėlių nuo sovietų okupacijos siekius ir ryžtą, kad padėtų suprasti jų idealizmą ir šios dienos Lietuvoje siektą to paties idealizmo.

Tėv. Pr. Giedgaudo, OFM, interpas

Antradienio, rugpjūčio 9 d. vakare, virš numatytos programos, įsiterpė Tėv. Pr. Giedgaudas, "Darbininko" administratorius, su trumpu pranešimu. Savaitės vadovas Alfonsas Dzikas, suprasdamas to momento svarbą, jam leido įsiterpti. Buvo trumpai papasakota apie paskutinio numerio "Darbininke" tilpusį ambasadoriaus Vytauto A. Dambravos straipsnį, tikriaus radijo programą, perduotą per "Amerikos Balso" stotį 1953 m. liepos 21 d., apie 1940 m. liepos 21 d. įvykius Lietuvoje. Ten autentiškais dokumentais įrodyta, kaip sovietai prievartinį Lietuvos užgrobimą suvaidino lietuvių prašymu "savanoriškai" įsijungti į SSSR. Straipsnis Lietuvoje buvo perspausdintas ir sukėlė daug komentarų, iš kurių paaiškėjo, kad didžiuma Lietuvos gyventojų nežinojo, kad laisvos Lietuvos valdžia neprašė įsijungti į SSSR, o buvo prievarta įjungta. To straipsnio ir komentarų kopijos buvo išdalintos susirinkusiems. Tėv. Giedgaudas savo kalboje grįžo dar į pirmadienio vakare rodytą filmą "Lietuvių charta" pridėdamas, kad po to, kai sugriuvo DP stovyklos ir lietuviai išsiblaškė po visus pasaulio kraštus, lietuviai pranciškonai, įsikūrę JAV, ėmėsi spaudos darbo "tęsti Lietuvą už jos ribų", ir padėdami išlaikyti lietuviybę, ir tęsdami kovą su komunizmu. Spaudos darbą ištesėjo iki Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Kalbėjo, kaip pranciškonai visas savo jėgas aukojo bendram Lietuvos vadavimo darbui.

Padėjo savaitės vadovui už leidimą įsiterpti į numatytą programą.

Pašnekesys su Dalia Dzikiene

Antradienio, rugpjūčio 9 d. vakaras skirtas lietuvių tautinių šokių mokytojos Dalios Dzikienės pašnekesiui "Lietuviški tautiniai šokiai ir papročiai". Dalia prieš 40 metų įsteigė Hartfordo "Berželio" tautinių šokių ansamblį. D. Dzikiene, a.a. Jadvygos Matulaitienės auklėtinė, buvusi Lietuvių Tautinių šokių instituto pirmininkė

ir 1994 m. Išeivijos Tautinių šokių šventės meno vadovė. Ji įdomiai aiškino lietuvių tautinio šokio pagrindus, tautinio šokio kilmę, jo šaknis liaudies papročiuose ir tautos kultūroje, tradicijose lydimų dainų ir muzikos. Prie pašnekesio prisidėjo Dalios ir Alfonso Dzikų dukters ir sūnaus mergaitės, pailiustruodamos šokio paprastumą. Sušokti "Aguonėlę" kalbėtoja netikėtai pakvietė klausytojus – dalyvavo vien moterys. Jos džiaugėsi proga pašokti šoki, kurį dauguma buvo pamiršę. D. Dzikiene užbaigė savo pašnekesį parodydama atsivežtą 2003-ųjų metų Šokių Dienos Vilniuje vaizdajuostę.

Dr. Nemicko paskaita "Širdis ir ilgas gyvenimas"

Trečiadienio, rugpjūčio 10 d. vakaras skirtas sveikatai. Širdies specialistas Dr. Vidas Nemickas skaitė paskaitą "Širdis ir ilgas gyvenimas". Prelegentas turi savo praktiką Chicagoje. Įdomiai pristatęs sveikatos klausimus 2004-tų m. savaitės metu, daugumos tų metų dalyvių pageidavimu sutiko ir šiemet pasidalinti savo žiniomis, nors pats

Dr. Vidas Nemickas

pačioje stovykloje nedalyvavo. Labai įdomiai supažindino klausytojus su mokslininkų Darwin and Mendel įnašu į biologijos mokslų supratimą - evoliucijos ir paveldėjimo pagrindus. Pateikė trumpą istorinę apžvalgą, kaip biologijos mokslas vystėsi ir kur jis atsidūrė šiandien, kad, pavyzdžiui, genų analizė padėjusi nustatyti žmogaus ligas. Kalbėjo, kaip išlaikyti sveiką širdį mitybos, mankštos ir vaistų pagalba. Apibūdino "statin" vaistų ypatingą naudingumą ir pateikė įvairių kitų vaistų poveikį širdies darbui. Dr. Nemickui baigus paskaitą, klausytojai jam pateikė įvairių klausimų, į kuriuos jis atsakė aiškiai ir profesionaliai.

Laimos Šalčiuvienės paskaita

Ketvirtadienį, rugpjūčio 11 d. vakare kalbėjo Laima Šalčiuvienė, Ateitininkų Federacijos vicepirmininkė, tema "Dešimt metų Lietuvos ateitininkų gretose".

Prieš savo pašnekesį Laima Šalčiuvienė pakvietė

LF žinios

Dar viena Lietuvių Fondo spaudos konferencija Lemonte

Edvardas ŠULAITIS

Šiomet buvo nutarta, jog po kiekvieno Lietuvių Fondo Tarybos posėdžio sekančią dieną vyks spaudos konferencijos, kad lietuvių žiniasklaida turėtų galimybę dažniau susipažinti su šios didžiausios lietuvių finansinės institucijos darbais ir problemomis.

Todėl šiais metais LF jau bent penketą kartų buvo sukvietus spaudos atstovus ir pasidalino mintimis apie tų posėdžių kai kuriuos nutarimus bei kitus įdomesnius reikalus. Negana to, žiniasklaidos atstovai turėjo progą pasiinformuoti bet kuriuo LF liečiančiu klausimu.

Vėliausia iš šių konferencijų, kuri įvyko rugsėjo 14 d. popietę Lemonte esančio Pasaulio Lietuvių Centro posėdžių kambaryje, sutraukė arti desėtko spaudos žmonių. Čia pranešimus padarė LF Tarybos pirm. Vytautas Kamantas, Valdybos pirm. Sigita Balzekienė. Kalbėjo ir LF Kontrolės komisijos pirm. Algirdas Saulis.

Daugiausia sužinota iš V. Kamanto, kuris, nors ir tolo-

kai gyvendamas nuo Chicagos (Grand Rapids, MI), LF reikalais dažnai atvyksta į Lemontą, kur yra LF raštinė, dalyvaudamas ne vien Tarybos, Valdybos posėdžiuose ir spaudos konferencijose, bet ir kituose pasitarimuose šios organizacijos reikalais. LF Tarybos pirmininkas padėkojo žiniasklaidos atstovams bei spaudai, kuri dažnai informuoja apie LF veiklą, darbus ir pan. Jis pabrėžė, jog informacija yra labai aktuali dabar, kuomet vyksta naujų narių telkimo vėjus, o LF yra užsimojęs savo kapitalą padidinti iki 20 milijonų dolerių. Pirmininkas džiaugėsi, kad per 43 metus daugiau negu 8 tūkstančiai narių yra sudėję arti 16 milijonų dol. kapitalą (nors, kuomet prieš 14 metų 1 mil. 300 tūkst. buvo paskirta Lietuvai, jis dabar yra mažesnis).

V. Kamantas dar pranešė, kad gauta padėkos lentelė iš statomų Jaunimo rūmų Lemonte komiteto pirm. dr. Donato Siliūno už LF paramą šiai statybai (o tie rūmai kiekvieną savaitę "auga"). Pirmininkas taip pat supažindino spaudos atstovus ir su labai malonia žinia apie vieno iš LF steigėjų – dr. Gedimino Baluko ligą. Iš jo dukros gautas raštas, kuriame sakoma, kad šis ilgametis LF Tarybos ir Valdybos narys dėl blogos sveikatos nebegali eiti pareigų. Pareikštas apgailestavimas ir
(nukelta į 20 psl.)

Šiaurės Amerikos Ateitininkų Tarybos pirmininkę Nijolę Balčiūnienę tarti žodį. Nijolė pasveikino visus susirinkusius SAAT vardu ir trumpai aptarė kun. Kęstučio Trimako paruoštą knygėlę "Gyvybės kultūra, mirties kultūra ir lietuvių tauta", kurioje pateiktos mintys buvo išsakytos šių metų Jubiliejinėje stovykloje, vykusioje Dainavoje birželio mėnesio gale - liepos pradžioje. Visiems dalyviams išdalinta po knygėlę.

AF valdybos vardu padėkojusi poilsio savaitės rengėjams ir dalyviams už jų pastangas ateitininkiškoje veikloje, Šakčiuvienė papasakojo apie savo veiklą su Lietuvos ateitininkais 1995–2005 metais. Apibūdino veiklos pasikeitimus, papasakojo apie įvairius atliktus darbus ir pateikė santrauką savo asmeniškos veiklos AF taryboje ir valdyboje, pasidalino veiklos sunkumais ir džiaugsmiais.

Po Laimos Šalčiuvienės pašnekesio diskusijų nebuvo. Tačiau dalyviai pasiliko aptarti sekančių, 2006-tųjų metų pas Tėvus Pranciškonus būsimos studijų ir poilsio savaitės programos. Nors šios savaitės vadovas Alfonsas Dzikas suteikė progos kiekvienam išreikšti savo nuomonę, didelių pasidalinimų nebuvo. Sudarytas 2006 m. studijų ir poilsio savaitės organizacinis komitetas. Jame sutiko darbuotis Alfonsas Dzikas, Danutė Norvilaitė, Aldona Rygelė, Monika Sabalienė ir Eligijus Sužiedėlis. Iš komiteto dėl garbaus amžiaus pasitraukė Kostas

Užbaigiamojo koncerto atlikėjai (iš k.): solistė Danutė Mileika, sesutės pianistės Ona ir Emilija Rygelytės, pianistas Brian Moll; už jų - savaitės vadovas Alfonsas Dzikas.

Norvila ir Juozas Rygelis.

Penktadienį, rugpjūčio 12 d. vakare vyko anksčiau minėtas iškilmingas uždaromasis koncertas ir juo baigėsi 40-toji ateitininkų studijų ir poilsio savaitė pas Tėvus Pranciškonus. Šeštadienio ryte vyko atsisveikinimai, po pusryčių dalyviai pamažu pradėjo skirstytis į namus.

Didelė padėka visiems, kurie rūpinasi, kad šios studijų ir poilsio savaitės vyktų ir toliau. Joje nedalyvavus sunku suprasti, kad tai yra tikra atsigavimo, dvasinio atsinaujinimo ir poilsio savaitė. □

IR VĖL SUSITIKOME DAINAVOJE

Lietuvių Fronto Bičiulių savaitė Dainavoje

Šią vasarą, rugpjūčio 21-27 d., gražiojoje Dainavoje vėl įvyko Lietuvių

Fronto Bičiulių studijų ir poilsio savaitė. Tai buvo jau 49-ta tokia savaitė. Kaip ir pernai, jos dalyvius maitino prof. J. Račkausko kulinariniai valgiai. Iš New Yorko atvykęs kun. Vytautas Volertas rytais aukėjo šv. Mišias. Oras pasitaikė nepaprastai malonus.

Pirmąsias dvi dienas vyko posėdžiai, kuriuose buvo svarstomos tolimesnės LFB veiklos galimybės. Trečiadienį įvyko LFB narių suvažiavimas, kurio metu buvo įdomu klausytis apvalaus stalo diskusijų. Jose dalyvavo: Kazys Ambrozaitis, Povilas Žumbakis, Vytautas Bieliauskas, Kęstutis Skrupskelis, Algis Raulinaitis, Petras Kisielius ir Juozas Ardys. Simpoziume išsakytos mintys buvo nutarimų komisijos, kurią sudarė Žibutė Brinkienė, Rožė Šomkaitė ir Juozas Baužys, paskelbtos suvažiavimo ir savaitės dalyviams.

Pirmadienio vakaronėje dr. K. Skrupskelis ir J. Ardys pasidalino išpūdžiais iš šios vasaros Kaune ir Kulautuvoje vykusią [Laisvę Fondo filialo studijų dienų. Antradienio vakare kalbėjo adv. Ž. Brinkienė apie numatytus planus plėsti LFB veiklą Lietuvoje. Trečiadienio vakaronėje dr. N. Bražėnaitė pranešė apie Geteborgo mieste, Švedijoje, šį rudenį įvyksiančią knygų mugę. Joje bus pristatyta ir ką tik iš švedų kalbą išversta J. Lukšos-Daumanto knyga "Partizanai". Dr. Bražėnaitė yra kviesta pati dalyvauti ir kalbėti mugės atidaryme.

Ketvirtadienio rytą kalbėjęs adv. P. Žumbakis savo paskaitoje, kaip visada, drąsiai ir atvirai palietė kai kurias mūsų išeivijoje pastebėtas problemas. Ketvirtadienio popietėje dr. A. Idzelis, taip pat šią vasarą dalyvavęs [LF studijų dienose Lietuvoje, nuodugniai papasakojo savo patirtus išpūdžius. O ketvirtadienio vakare kalbėjo iš Kanados atvykęs dr. V. Samonis. Jo paskaitos tema – "Kada pasivysim Vakarus?". Kadangi Lietuva per 50 sovietinės okupacijos metų ekonomiškai buvo labai atsilikusi, o šiuo metu didėjanti emigracija ir mažėjantis gimstamumas dar labiau sunkina problemas, Vakarų pasivijimas nebus lengvas. Pasunkės net ir lietuviškos dvasios bei tautybės išlaikymas. Lietuva nėra normaliai saugi tauta, nes vis dar tebesivelka uodega iš sovietinės eros.

Dr. Vytautas Bieliauskas penktadienio rytą skaitė išsamią paskaitą, kurios tema buvo "Okupacinių represijų psichologiniai padariniai". Sovietinė okupacija padarė nepaprastai daug žalos visai tautai ir jos žmonėms. Tai atsiliepia net iki šių dienų. Tautos siela tebėra sužeista. Lietuva vyrauja savižudybių skai-

Juozas BAUŽYS

čiumi. Nacių okupacija Europoje jau buvo įvertinta tarptautiniu mastu, bet sovietinė – vis dar ne. O tačiau sovietų kalėjimai, gulagai bei Sibiro tremtis buvo palietę visą kraštą. Buvę tremtiniai ir kaliniai ir šiandien tebepergyvena savo patirtas kančias. Bet dažnai Lietuvoje to nenorima pripažinti. Tuo tarpu dažnai būvę partizanai net banditais bandomi pavadinti.

Penktadienio popietės metu Liūda Rugienienė kalbėjo apie liepos pradžioje Vilniuje įvykusį Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumą ir jo metu vykusius Tautinių mažumų departamento pasitarimus, kuriuose šalia kitų temų buvo kalbama apie globalizaciją ir jos įtaką nutautėjimui. Buvo taip pat svarstoma, ar Lietuva pakankamai rūpinasi savo išeivija. Posėdžiautojai labai teigiamai pasisakė apie šiuo metu veikiančią PLB ir Seimo bendrąją komisiją ir jos atliekamus darbus. Penktadienio vakaronės metu įdomų pranešimą apie taip pat liepos pradžioje Trakuose įvykusį PLB pirmininkų ar atstovų suvažiavimą padarė Algis Rugienius. Suvažiavime buvo atstovaujamos 28-nių kraštų Lietuvių Bendruomenės. Šiuo metu, atrodo, LB šiek tiek keičiasi ir atjaunėja. Daug kur pirmoj eilėj kalbama apie sportą. Šis LB atjaunėjimas gali ateityje pareikalaus ir nusistovėjusių procedūrų kaitos.

Šeštadienio rytą dr. K. Skrupskelis savo paskaitoje nagrinėjo, kaip yra rašoma istorija. Paprastai kiekvieno žmogaus galvosena yra valdoma besikeičiančių ekonominių sąlygų, todėl istorikas, ieškodamas istorijai parašyti medžiagos, neturėtų remtis vien to laikotarpio žmonių

(nukelta į 20 psl.)

Dainavos stovykloje (iš k.): Aleksas Kulnys, Šilėnienė, Ona Baužienė, Nijolė Bražėnaitė, Reda Ardienė, Marytė Ambrozaitienė, Nijolė Palubinskienė
K. Ambrozaičio nuotr.

Šv. Pranciškus Asyžietis...

(atkelta iš 3 psl.)

gana trumpa (ją sudaro dvylika skyrelių), įvilktą į teisininkų kalbą ir 1223 m. patvirtinta kaip Šv. Pranciškaus mažesniųjų Brolių ordino, arba Pranciškonų ordino, regula.

Nelengva buvo Pranciškui gauti regulos patvirtinimą dar ir todėl, kad ji buvo kažkas negirdėtai naujo ir neatitiko tuometinio bažnyčios monastinių vienuolynų priimto modelio, kur buvo akcentuota griežta klauzūra, nuolatinė tyła, vidurnakčio maldos ir pan. Pranciškus gi norėjo tokios vienuolijos, kur senųjų vienuolynų gyvenimo būdas ir evangelizacija bei pastoracija už vienuolyno mūrų būtų neatskiriamai sujungtos į darnų vienetą. Ir Pranciškus reikalavo, kad ta sąlyga jo reguloje būtų aiškiai išreikšta. Kartą pralaužus ledus, visi po Pranciškaus laikų steigti vienuolynai ir religiniai vyrų bei moterų vienetai yra tos rūšies, ir dauguma iš jų net yra pasekę Pranciškaus regulos modelį.

Vėl tas pats jau anksčiau kilęs klausimas: kas traukė žmones sekti Pranciškų? Istorikai įžiūri įvairių priežasčių. Kai kurie mano, kad viena iš svarbiausių bus buvęs Pranciškaus jaunime uždegtas entuziazmas gelbėti Bažnyčios autoritetą, specialiai kovojant prieš atskalūnus albigenus, manikėjus ir kitus. Jaunimui nebuvo sunku pastebėti Pranciškų Bernardonę. Jis buvo tas pasiturinčio pirklio sūnus, jis buvo tas jaunas karininkas, jis buvo tas Asyžius miesto karo veteranas ir kare sužeistas, - vyrai, jis, tas Pranciškus, yra šis tas – ar nevertėtų į jį žvilgtelėti iš arčiau?!... Pažiūrėję į Pranciškų iš arti, kai kurie tuoj pamatė, kad jis – ne jiems, bet kiti aiškiai suprato, kad Pranciškus yra tas, kurio jie seniai ieškojo!... Jis yra tikras Kristaus šauklis, Evangelijos skelbėjas ir Apvaizdos pramatytasis Bažnyčios gynėjas ir jos atstatytojas!... Jauni vyrai grupavosi apie Pranciškų dar ir todėl, kad jie jame matė pagarbos ir meilės vertą asmenybę: neturtingą ir nieko sau nenorintį; mylintį žmogų, nežiūrint jo vertumo; totaliai nusižeminusį ir ieškančią vien tik Dievui garbės; žmogų tyros sielos, pilną iš sielos gelmių besiveržiančio džiaugsmo; žmogų be vyliaus ir visiškai permatomą...

Tačiau tos asmeninės savybės buvo Pranciškaus džiaugsmo, bet taip pat ir nemažos širdgėlos šaltinis. Pranciškus džiaugėsi savo sekėjų gausėjančiu būriu; jis džiaugėsi, kad buvo patvirtinta jo regula; daug džiaugsmo jam teikė antrojo ordino, ordino moterims ir trečiojo ordino, ordino pasauliečiams, klestėjimas; Pranciškus džiaugėsi, kad Apvaizda laimino jo ir jo brolių darbą atstatant Bažnyčios autoritetą. Bet labiausiai jis džiaugėsi ir dėkojo Dievui už stigmas – rankų, kojų ir krūtinės Išganytojo kančią primenančias ir nuolat kraujuojančias žaizdas.

Bet tos pačios taurios Pranciškaus asmens savybės nešė jam nemažai skausmo. Jis sunkiau pergyveno Romos reikalavimą sušvelninti ir prie gyvenimo reikalavimų pritaikyti jam taip brangų neturto įžadą ir pinigų naudojimą; skaudu jam buvo matyti, kai jo mėginimai sulaikyti

pastovių ir didesnių vienuolynų, studijų ir bibliotekų steigimą brolių buvo atmesti; giliau Pranciškus pergyveno savo nuėmimą nuo generalinio ministro pareigų, kadangi, jaunosios kartos brolių nuomone, jis nematęs pasikeitusių laikų ir nebesugebėjęs prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų ir reikalavimų... Pranciškus nepaprastai giliai pergyveno faktą, kad kai kurie apsukresni viršininkai sugėbėjo kai kuriuos brolius patraukti į savo pusę ir tuo padaryti didelę skriaudą visai brolijai.

Praėjo beveik 800 metų nuo Pranciškaus laikų. Tai buvo daugelio audrų blaškomi laikai. Bet nežiūrint to, Pranciškaus asmenybės ir jo idealų pėdsakai, nors kai kur Romos moderuoti, liko autentiški ir giliai įspausiti. Jo meilė gamtai, vargšams, nusidėjėliams, kitatikiams, Bažnyčiai – visa tai išliko gyva, šviežia, nesenstančio.

Kodėl tai taip yra įvykę, atsakymo turbūt reikia ieškoti dviejuose momentuose. Vienas momentas yra šis: Pranciškus buvo įsitikinęs, kad viską, ką jis darė, jis darė vykdydamas Dievo valią ir Jo pageidavimą: "Viešpats suteikė man malonę taip pradėti atgailą... Ir po to, kai Viešpats man davė brolius, niekas man nenurodė, kaip turiu gyventi, bet pats Viešpats man apreiškė, kad turiu gyventi pagal šventą Evangeliją... Viešpats mane nuvedė tarp raupsuotųjų... Pats Viešpats man suteikė malonę paprastai ir aiškiai išreikšti ir parašyti Regulą..." ir t.t. Visur ir visą laiką: Viešpats ir Viešpats, ir Viešpats.

Antras momentas yra absoliutus Pranciškaus atsidasimas Bažnyčiai, popiežiui, dvasininkijai. Tai buvo laikai, kai viskas buvo daroma, kad pakenkti Bažnyčiai ir kad pažeminti jos ir dvasininkijos autoritetą. Išskyla Pranciškaus asmenybė su savo kovingu šūkiu: "Pranciškus pažada absoliutų ir nepadalytą klusnumą ir pagarbą popiežiui... Ir aš noriu, kad visi broliai visada būtų paklusnūs ir atsidaug šventai Romos Bažnyčiai..." Pranciškus nebuvo kunigas. Jis buvo įsitikinęs, kad jis kunigystės šventimų nevertas. Tokiu būdu Pranciškus visą gyvenimą liko diakonas. Nežiūrint, kad tuo metu dvasininkijos autoritetas buvo labai sužalotas, Pranciškaus pagarba kunigams liko nepaliesta. Ir jis rašo: "Viešpats man davė ir tebeduoda tokį didelį pasitikėjimą kunigais, dėl jų šventimų, jog noriu ieškoti jų globos, nors ir persekiotų jie mane... Ir broliai, jei kada nors sutiktų kunigą, jie jam turėtų giliai nusilenkti ir ne tik bučiuoti jo rankas, bet, jei jis kartais būtų raitas, tai iš pagarbos jo kunigystei, jie turėtų bučiuoti ir jo arklio kanopas..."

Įsitikinęs, kad jis yra didžiausias nusidėjėlis, Pranciškus buvo sau užsidėjęs sunkiausią atgailą. Nepaprastą pamaldumą Pranciškus turėjo Švenčiausiajam Sakramentui ir Dievo Motinai Marijai. Sukaustytas artrito, iškankintas atvirų stigmos žaizdų, paskutinius dvejus metus beveik aklas, eidamas 45 amžiaus metus, 1226 m. Pranciškus užmerkė akis. Nepraėjus nė dvejais metams po mirties, 1228 m. Pranciškus buvo kanonizuotas. Žinomas Šv. Pranciškaus Asyžiečio vardu, Pranciškus yra vienas iš populiariausių šventųjų, pamiltas net netikinčiųjų.

Tėv. Placidus Barius, OFM

IR VĖL SUSITIKOME DAINAVOJE

(atkelta iš 19 psl.)

galvosena. Svarbiausia medžiaga istorijai parašyti yra dokumentai, o ne žmonių prisiminimai. Juose dažnai pasitaiko įterptų asmeniškų vaizduočių bei klaidų. Žinoma, ir skaitantys parašytą tam tikro laikotarpio istoriją turi žvelgti ne į vieno kurio istoriko, bet į kelių istorikų nurodomus faktus.

Popietinėje šeštadienio programoje kalbėjo Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro pirmininkas prof. dr. J. Račkauskas, artimai visą savaitę bendravęs prie valgio stalų su savaitės dalyviais. Jis kalbėjo apie LTSC veiklą ir tolimesnes jos galimybes, apie atsirandančias finansines problemas. Paminėjo, kad neseniai į Lietuvą buvo persiųsti archyviniai 60 metų "Darbininko" mikrofilmai. Šiuo metu Centre tvarkomas Vytauto Maželio foto archyvas. Taip pat baigiamos šiemet paruošti kelios vertingos knygos.

Jo informaciją dar plačiau papildė LTSC tarnautoja Kristina Bareikienė. Ji pranešė, kad lituanistinėse mokyk-

Dar viena Lietuvių Fondo spaudos konferencija Lemonte

(atkelta iš 17 psl.)

padėka už didelį darbą.

Posėdyje dalyvavęs LF Kontrolės komisijos pirm. A. Saulis pasistengė išsklaidyti gandus dėl įgaliojimų suvažiavimo metu ir kaltinimų "apgavystėmis". Jis ir kiti komisijos nariai (Kazys Laukaitis ir Aleksas Vitkus) kaip tik buvo susirinkę ir tikrino visus dokumentus ir jokių prasižengimų nepastebėjo. Viskas buvo vykdoma pagal įstatų nurodymus.

Valdybos pirm. S. Balzekienė labiausiai lieti nemažą naujieną – 25 tūkstančių dolerių vertės dr. Antano Razmos vardo švietimo premijos paskyrimą. Balzekienė kaip tik vadovavo komisijai, kuri šią premiją skyrė. Pranešė, kad premija atiteko A.P.P.L.E. organizacijai. Reikia pažymėti, jog šis vienetas gyvuoja jau 15 metų, o jo steigėja ir ilgametė pirmininkė yra Vaiva Vėbraitė. Tai organizacija, kuri reiškia – "Amerikos profesionalioji partnerystė vardan Lietuvos švietimo". Ši premija bus įteikta per LF rudeninį pokylį, kuris rengiamas lapkričio 5 d. PL Centro rūmuose Lemonte. Kvietė visus rezervuoti laiką šiam neeiliniam Chicagos ir apylinkių lietuvių renginiui.

Po pranešimų buvo ir įvairių paklausimų ar bendrai nuomonių pareiškimų. Išsiskirstyta su mintimi ir pasiryžimu, kad Lietuvių Fondas galimai geriau gyvuotų ir toliau remtų lietuvišką veiklą, ypatingai jaunimą, jo organizacijas, lit. mokyklas ir kt.

Baigiant buvo pranešta, kad šiemet LF suruoš dar dvi spaudos konferencijas – spalio 26 d. ir gruodžio 14 d. Spalio mėn. konferencijos metu, tikimasi, bus paskelbta, kiek pinigų paskirta atskiriems laikraščiams, radijo programoms ir televizijai.

lose kai kur jau pradėdama dėstyti ir išeivijos lietuvių istorija. Visa Centre turima archyvinė medžiaga įtraukiama į interneto puslapius. Kristina buvo atsivežusi į Dainavą visą dėžę gautų V. Maželio darytų nuotraukų, ant kurių nebuvo užrašyta, kas tie nufotografuoti asmenys yra. Todėl, pasinaudodama gera proga, ji paprašė popietės dalyvių padėti atpažinti nufotografuotus asmenis. Atrodo, kad buvo labai daug tokių nuotraukų atpažinta.

Studijų savaitė buvo užbaigta šeštadienio vakare, dalyviams besidalinant savo gyvenimo prisiminimais ir dainomis. Už šios studijų ir poilsio savaitės ruošimo darbus reikia padėkoti Vytui Petruliui, Jonui Urbonui ir Juozui Ardžiui, o taip pat ir kitiems bičiuliams, prisidėjusiems prie savaitės pasisiekimo.

VYZAS & ASSOCIATES, P. C. ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

Kviečiame paremti **TAUTOS FONDA**
savo darbu ir aukomis.

Remdami **TAUTOS FONDA** remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Auką siųsti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 - 5815
New York, NY 10001 eLpaštas: TAUTFD@aol.com

KODIS

FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia spausdiname pavardes tų skaitytojų, kurie auokojo 2002-2005 metų "Darbininko" prenumeratai ir jų čekius gavome iki rugsėjo 20 d.:

Po 300 dol.:

Zigmas Raulinaitis, Manahawkin, NJ

Po 250 dol.:

Ina Gvildienė, Staten Island, NY.

Po 125 dol.:

Vincas Staknis, Stuart, FL. (iš jų - 75.00 "Rūpestėliams")

Po 100 dol.:

Regina Kepenis, Columbia, CT
Alfonas Samušis, Pembroke Pines, NJ
Sadie Dzek (Dzekciorius) Niverville, NY

Po 75 dol.:

Josie Aidukas, Largo, FL

Po 60 dol.:

Prekseda Stirbys, New Britain, CT

Po 50 dol.:

Petras Kisieličius, MD, Cicero, IL
Balys Rožėnas, Brockton, MA
Vaclovas Budnikas, Elizabeth, NJ
Grazina Sirusas, Flemington, NJ
Angelė Stankaitis, Whiting, NJ
Audronė Tozzi, Lindenhurst, NY
Eugene J. Ziurys, Haverford, PA

Po 35 dol.:

Bruno & Genevieve Naras, Shrewsbury, MA

Po 30 dol.:

Ziggy Vizbaras, Worcester, MA

Po 25 dol.:

Peter G. Ambraziejus, N. Falmouth, MA
Aldona Sadowski, Pittsburgh, PA

Po 20 dol.:

Danguolė Banevicius, W. Hartford, CT

Po 15 dol.:

Ann D. Drogelis, Brentwood, IN

Po 10 dol.:

Julius Staniškis, Macedonia, OH

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame

Aukos

**Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIŲ" labdaros valgyklai:**

A. A.

**STASIO KARMAZINO
šviesiam atminimui auokojo:**

M. Blazaitis – 100 dol.;
M. Grabnickas – 100 dol.;
V. ir L. Bichnevičius – 100 dol.;
G. ir V. Biknevičius – 100 dol.;
R. ir A. Pliura – 100 dol.;
A. ir R. Pliura – 100 dol.;
J. Leleivienė ir šeima – 150 dol.
S. Skobiekienė – 50 dol.;
A. ir J. Shiurila – 50 dol.;
R. Hosp – 50 dol.;
D. Ūzas – 50 dol.;
V. ir L. Vaiciulis – 25 dol.;
G. ir E. Vaiciulis – 25 dol.;

Iš viso aukota 1,000 dol.

A. A.

**GEDIMINO GRAJAUSKO
šviesiam atminimui auokojo:**

Konstancija Bakšienė, Exeter, NH – 50 dol.;
ir dukros:
Vilija B. Mori, DDS; Ramona Baxter – 50 dol.,

Iš viso aukota 100 dol.

Kun. VYTAS MEMĖNAS, Joliet, IL, dosniausias "Rūpestėlių" aukotojas ir globėjas, Panevėžio vyskupo Jono Kaunecko buvo pagerbtas už savo labdarą – jam buvo suteiktas **Panevėžio kapitulos garbės kaunainiko titulas**. Žiūr. aprašymą 13-tam puslapyje.

Mieli skaitytojai,

Vel kreipiamės į Jus su prašymu atsilyginti už 2005 m. prenumeratą, atsiunčiant bet kokio dydžio auką. Ji padengs Jūsų kad ir kelių metų neapmokėtą prenumeratą. Svarbu, kad Jūs atsilieptumėt.

Lapkričio "Darbininke" rasite mums adresuotą vokelį, kurį prašome panaudoti, atsiunčiant auką. O tų mielų skaitytojų, kurie yra jau atsilyginę už 2005 metus (jų yra dauguma), atsiprašome už trukdymą.

Administracija

Šis "Darbininko" numeris padidintas iki 24 psl.

Rekolekcijos televizijoje - žiūr. žinutę 23 puslapyje

Apreiškimo parapijos piknikas, vykęs rugsėjo 18 d., praėjo sėkmingai: atsilankė daug žmonių, vyravo linksma nuotaika, gera muzika, šokiai; buvo ir skanaus maisto - kugelio, dešrų su kopūstais ir kt. Buvo paskelbti loterijos knygūčių laimikiai: 500 dol. laimėjo Julia Cohen, ilgametė a.a. kun. J. Pakalniškio šeimininkė; 300 dol. - Mr. ir Mrs. Comisky, kurie laimėtą sumą paaukojo parapijai, 100 dol. - Mr. ir Mrs. Merlino; 100 dol. - Ramutė Žukaitė. Dalyvavusius maloniai nustebino, kad į pikniką atvyko Marytė Šalinksienė - ilgametė Shalins laidojimo įstaigos savininkė, kuri dabar yra globojama Matulaičio slaugos namuose, Putnam, CT. Nors ir pažengusi amžiuje, ji žvali ir vis dar mėgstanti dainą. Marytė labai džiaugėsi, kad galėjo susitikti su draugais ir pažįstamais: dėkojo Sigitui Veršeliui, kuris atvežė ją iš Putnamo į Brooklyną, nors pats gyvena Bostone. Piknikui įpusėjus, atsilankė parapijos administratorius kun. Joseph Fonti ir pasisvečiavo.

Nidoje, miesto centre, išnuomojamas naujas, baldais apstatytas butas su visais patogumais. Prašome skambinti telefonais (Massachusetts): (781) 784-9318 arba (781) 784-6876.

Šis "Darbininko" Nr. 10(44) išsiunčiamas spalio 3 d. Sekantis lapkričio mėnesio numeris numatytas išsiųsti lapkričio 3 d.

Mirė ANTANAS PUMPUTIS

Antanas Pumputis, gyv. Middletown, NY, anksčiau daugelį metų gyvenęs New Yorke, Queens raj., mirė š.m. rugsėjo 5 d., sulaukęs 81 metų amžiaus. Buvo gimęs Vilijončiuse, Videniškių parapijoje, Lietuvoje. Po laidotuvių mišių V. Atsimainymo par. bažnyčioje, palaidotas Švč. Marijos Kalno kapinėse Flushing, NY. Nuliūdime liko žmona Joana, jo brolio ir sesers vaikai Lietuvoje.

Lietuviška radijo programa New Yorke girdima pirmadieniais 9 v.v. per WPAT stotį 930 AM banga. Programos steigėja ir vedėja - dr. Giedrė Kumpikaitė.

Dėmesio norintiems pirkti ar parduoti nekilnojamą turtą New Jersey valstijoje. Prašome kreiptis į Century 21 Real Estate (Union, NJ) agentę Sonatą Dambrauskas tel.: (973) 517-6330; (908) 851-2121 ext. 2449.

Mirė GEDIMINAS GRAJAUSKAS

Rugsėjo 10 d. Daytona Beach, FL, po sunkios ir ilgios ligos mirė buvęs ilgametis newyorkietis **Gediminas Grajauskas**. Velionis priklausė Daytona Lietuvių klubui ir buvo choro "Sietynas" narys. Atsisveikinimas įvyko rugsėjo 11 d., Šv. mišios - rugsėjo 12 d. Dalyvavo daug apylinkės lietuvių ir gausi šeima: žmona Donata, duktė Danguolė, jos vyras Jurgis Birutis, Chicagoje gyvenantys anūakai Tadas, Paulius ir Adrija su šeimomis. Palaikai bus nuvežti į Lietuvą ir ten palaidoti.

V. Atsimainymo par. žinios

Krikštas: rugsėjo d. lietuviškų mišių metu buvo pakrikštyta **Sofija Liepa Balandaitė**. Tėveliai - Aleksandras ir Jūratė Balandai.

Santuokos sakramentas buvo suteiktas **Matui Nemickui ir Gintarei Blažytei** rugsėjo 3 d., 1:30 val.p.p. mišių metu.

Už a.a. Antaną Pumputį, sulaukusį 81 metų amžiaus, laidotuvių mišios buvo aukojamos rugsėjo 9 d. 9:30 val. ryte.

A.a. Alberto Kraujalio, sulaukusio 90 m. amžiaus, palaikai buvo palaidoti Mt. Olivet Cemetery rugsėjo 23 d., 11 val. ryto. Nuliūdime liko sesuo Blanch Kaslin ir jos vyras.

A.†A.

VIOLETAI ŪZIENEI

mirus, jos vyrui **DONATUI** reiškiamo gilią užuojautą:

*Stefa ir Vladas Vasikauskai
Birutė ir Jonas Mikalauskai*

A.†A.

mkt. JADVYGAI MATULAITIENEI

mirus, nuoširdi užuojauta jos dukrai **RAMUTEI**, jos šeimai, Matulaičių ir Meiliūnų giminėms, Tautinių Šokių šokėjams, jų mokytojams ir Maironio Lituanistinei mokyklai.

D. A. ir A. Samušiai

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

*Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJOS KOMISIJA.*

“Dieve, laimink Ameriką” . . .

Ketverių metų sukaktis, kada teroristams sunaikinus World Trade Center, žuvo arti 3,000 žmonių, visose didžiojo New Yorko miesto dalyse – bažnyčiose, salėse, parkuose, vienur iškiliau, kitur kad ir ne taip iškiliai, bet buvo prisiminta.

Šeštadienį, rugsėjo 10 d., minėjimas įvyko ir Queens, NY, Richmond Hill rajone, dideliame ir gražiam Forest Parke, prie Antrojo Pasaulinio karo metu žuvusiems šios apylinkės kariams pastatyto paminklo. (Anksčiau šiame rajone gyveno nemažas skaičius lietuvių, bet laikui bėgant, jie arba išsikraustė, arba mirė; dabar jų čia liko mažai).

Minėjimą ruošė Richmond Hill Block Association.

Nuo kalniuko į sceną atnešant JAV, Coastal Patrol Cadet Corps ir Lietuvos vėliavas, jas atlydėjo Ca-

det Corps Būgnų ir Sanitation Dept. Bagpipes orkestrai. Sugiedojus Amerikos himną, Holy Child katalikų parapijos klebonui James King ir NYC Fire Dept. kapelionui John Bennett sukalbėjus invokacijas, tyliai susikaupus, tapo pagerbti 9/11 žuvusieji. Po to, iš čia atsilankiusių politikierių buvo išgirsta nemažai kalbų (dalis jų buvo politinės, mažai ką bendro turinčios su šio minėjimo paskirtimi). Trumpą kalbą pasakė ir Lietuvių piliečių klubo radijo pusvalandžio vedėja dr. Giedrė Kumpikaitė. Lietuvių šiame minėjime matėsi tik būrelis.

Visai minėjimo programai vadovavo Paul Michael Kazas.

Labiausiai įsimintinas Rugsėjo vienuoliktosios tragedijos prisiminimas ir ten žuvusiųjų pagerbimas įvyko sekmadienį, rugsėjo 11 d.,

Apreiškimo parapijos Brooklyne, NY, bažnyčioje ir salėje. Jis išsiskyrė iš visų kitų savo kuklumu, orumu ir derama rimtimi.

Bažnyčioje šv. Mišių metu (Mišias aukojo kun. Vytautas Volertas) Mišių stalo priekyje, žuvusiųjų prisiminimui ir jų pagarbai buvo padėtas vainikas. Ant pertvaros grotelių buvo pastatyta nedidelė Amerikos vėliava. Šalia jos uždegta balta žvakė.

Po Mišių, kaip ir kiekvieną sekmadienį, visi užsuka į mažąją parapijos salę, pasivaishina kavute, pabendrauja.

Šį kartą prie salės šoninės sienos buvo pastatytas stalielis, ant kurio padėtas iš bažnyčios atneštas vainikas. Abiejose vainiko pusėse – didelės žvakės. Ant sienos – JAV vėliava.

Prie garsiakalbio priėjęs Vladas Sidas, Apreiškimo parapijos lietuviškų renginių komiteto pirmininkas, keliais sakiniais prisiminęs tragiškąjį Rugsėjo 11-tosios įvykį, pakvietė Patriciją Sidienę žuvusiųjų pagerbimui uždegti žvakes. Tada visi kartu gieda *God Bless America*. Paskutiniams giesmės garsams nutilus, visų galvos palinksta ir paskęsta giliame susimąstyme... Tai ir viskas. Gal kas pasakys, kad mažoka? – Ne, tai labai daug!

p. palys

Rekolekcijos transliuojamos televizijoje

Pirmą kartą televizijos **Prayer Chanel** (Cable) bus transliuojamos vyskupo **Nicholas di Marzio** vedamos rekolekcijos, kurios vyks spalio 10 - spalio 14 d. St. James katedroje bazilikoje Brooklyne 8 v. v. Kiekviena vakarų programa užims po valandą laiko. Vyskupas programos metu kalbės tris kartus po 10 minučių. Bus išstatytas Švč. Sakramentas, duodamas Palaiminimas, giedamos giesmės, Vyskupas tikisi, kad rekolekcijomis pasinaudos ir tie tikintieji, kurie dėl senatvės ar kitų priežasčių negali išeiti iš namų.

Vasaros metu lemontiškos M.N.Pr. Seserys Matulaičio Slaugos Namuose: kairėje Seselė Laimutė su viena gyventoja ir jos dukterimi; dešinėje - Seselė Danutė su soc. skyriaus darbuotojom Kristina ir Margarita. Aprašymas - 9 psl.

Knygos - geriausia dovana

“Darbininko” administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2005-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
“Darbininkui”:
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

**Marijos Nekalto Prasidėjimo
Seserų Rėmėjų
SĄSKRYDIS
ir mirusiųjų prisiminimas**
bus Putname, CT, seselių vienuolyne,
sekmadienį, spalio 30 d.

Sąskrydžio Šv. Mišias aukos ir pamokslą pasakys 11 val. ryto naujasis vienuolyno kapelionas **kun. Izidorius Sadauskas, SDB**. Po pietų bus Naujosios Anglijos Rėmėjų posėdis: Naujosios Anglijos Valdybos pirmininkės Gitos Kupčinskienės pranešimas ir iš Lietuvos neseniai grįžusios Ses. Eugenijos Lukošūtės pasidalinimas savo įžvalgomis apie Seselių gyvenimą ir veiklą Lietuvoje. Po to bus Mirusiųjų Prisiminimas: Kapinių lankymas bei naujų paminklų šventinimas ir Mišparai už mirusiuosius vienuolyno koplyčioje.

Visi kviečiami!

**Norintieji dalyvauti,
malonėkite pranešti ne vėliau spalio 23 d.
telefonu: 860-928-7955.**

RETURN SERVICE REQUESTED

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

DARBININKAS

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
BROOKLYN, N.Y.
Permit NO 5417